

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства
та інформаційно-аналітичної діяльності

На правах рукопису

ПИЛИПЧУК АНГЕЛІНА МИКОЛАЇВНА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ:
УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

Робота на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

за освітньо-професійною програмою

«Музейний менеджмент, культурний туризм»

Спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»

Науковий керівник:

кандидат історичних наук, доцент

Надольська Валентина Василівна

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № _____

засідання кафедри музеєзнавства,

пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

від _____ 2024 р.

Завідувачка кафедри

проф. Гаврилюк С. В. _____

Луцьк – 2024

АНОТАЦІЯ

Пилипчук А. М. Організація весільного туризму: український та зарубіжний досвід. Кваліфікаційна робота на правах рукопису на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр». Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк, 2024.

У кваліфікаційній роботі комплексно проаналізовано українські та зарубіжні практики організації весільного туризму як одного із видів культурного туризму.

Охарактеризовано сутність весільного туризму, який спрямований на відвідання різних місць для проведення весільних церемоній, вінчання, медового місяця та відзначення річниці одруження. Визначено основні складові весільного туризму, вплив на його розвиток культурних і соціальних чинників.

У роботі окреслено основні етапи становлення весільного туризму в Україні, досліджено особливості його організації. Акцентовано увагу на впливових маркетингових стратегіях просування туризму весіль та визначено перспективи розвитку весільного туризму в державі.

Проаналізовано міжнародний вимір весільного туризму. Розкрито специфіку організації весільних турів у провідних країнах світу. Висвітлено можливості використання в Україні міжнародного досвіду. Сформульовано рекомендації щодо упровадження зарубіжного досвіду для вдосконалення стратегій просування весільного туризму в Україні.

Ключові слова: весільний туризм, туристична дестинація, весільний тур, туристичні послуги, Україна.

ЗМІСТ

ВСТУП₇

РОЗДІЛ 1. ВЕСІЛЬНИЙ ТУРИЗМ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ₉

1.1. Поняття «весільний туризм».9

1.2. Основні складові весільного туризму....18

1.3. Вплив культурних та соціальних чинників на розвиток весільного туризму.266

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ₃₂

2.1. Становлення та розвиток весільного туризму32

2.2. Маркетингові стратегії просування туризму весіль36

2.3. Перспективи розвитку весільного туризму43

РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ₅₂

3.1. Організація весільних турів у провідних країнах світу.52

3.2. Світові весільні туристичні напрямки та дестинації.58

3.3. Використання зарубіжного досвіду та перспективи розширення українського весільного туризму на світовому ринку туристичних послуг.....64

ВИСНОВКИ₆₉

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ₇₃₃

ВСТУП

Актуальність дослідження обумовлена тим, що весільний туризм стає все більш популярним та відіграє вагомую роль у галузі туризму та подій. Україна, яка володіє великим культурним розмаїттям та багатою історичною спадщиною, стає привабливим напрямком для весільного туризму. Дослідження українського досвіду організації весільних подій може розкрити потенціал та особливості регіонів, які здатні привертати нові потоки туристів.

Аналіз зарубіжного досвіду дозволить вивчити кращі практики та інноваційні підходи в організації весільного туризму з урахуванням глобальних тенденцій, а також впроваджувати нові ідеї та піднімати рівень сервісу в Україні.

Дослідження українського і зарубіжного досвіду організації весільного туризму є важливим науковим підґрунтям забезпечення конкурентоспроможності України на світовому ринку туристичних послуг. Вивчення теми бакалаврської роботи є важливим з точки зору вибудовування перспектив подальшого перетворення весільного туризму у важливу складову національної економіки.

Мета кваліфікаційної роботи – проаналізувати практики організації весільного туризму в Україні та світі.

Відповідно до мети дослідження були поставлені наступні **завдання**:

- з'ясувати сутність поняття «весільний туризм»;
- проаналізувати основні складові весільного туризму;
- розглянути вплив культурних та соціальних чинників на розвиток весільного туризму;
- охарактеризувати етапи становлення та розвитку весільного туризму в Україні;
- виокремити маркетингові стратегії для просування туризму весіль;

- визначити перспективи розвитку українського весільного туризму;
- проаналізувати особливості організації весільних турів у провідних країнах світу, охарактеризувати провідні туристичні напрямки та DESTИНАЦІЇ у світі;
- визначити потенціал зарубіжних практик для організації весільних турів в Україні, окреслити рекомендації щодо розширення галузі туризму весіль в Україні.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є культурний туризм як процес ознайомлення з пам'ятками історії, архітектури, мистецтва; природними та етнічними особливостями; сучасним життям народів світу.

Предмет дослідження – процеси формування та розвитку весільного туризму в Україні та провідних країнах світу.

Стан наукової розробки теми. Туризм для закоханих, або весільний туризм, є досить молодим феноменом, який в сучасних умовах займає значну нішу світового туристичного ринку. Однак, він вже став об'єктом наукових розвідок та досліджень. Науковці аналізують особливості формування весільного туризму як самостійного сегменту туристичної індустрії. Такі публікації носять узагальнювальний, теоретичний характер. Це праці К. Гайдукевич «Весільний івент як сучасна культурна практика» [15], С. Гуглистого «Історія та виникнення весільного туризму» [21], А. Романової «Види туризму та їх класифікація у контексті сучасних тенденцій розвитку туріндустрії» [47], І. Руденко та С. Гайдай «Актуальність розвитку весільного туризму в Україні та розробка весільного туру» [48], М. Шевчук та Є. Музички «Технологія та організація весільних турів» [58] та ін.

Низка публікацій новітньої історіографії присвячена аналізу розвитку весільного туризму в Україні. До цих питань звертаються С. Грабевник [18], І. Руденко та С. Гайдай [48], А. Череднікова [54]. Вчені звертають увагу на вибір локації, атмосферу, традиції та культурні особливості, які формують неповторний характер кожного весільного туру. Лише окремі дослідники розкривають форми роботи туроператорів та турагентів (Н. Барвінок [5], К. Гайдукевич [15]).

Перспективи розвитку різноманітних комплексів на ринку весільного туризму аналізуються у працях А. Грабової [19], О. Давидової [24], І. Лебедева [31], Т. Філіної [53]. Вчені акцентують увагу на найкращих практиках, що використовуються в Європі та світі. Висвітлюючи успішні європейські та світові моделі організації весіль, вони ставлять перед собою завдання виявити та інтегрувати найбільш ефективні стратегії та методи в організацію весільних турів в Україні, що сприяє перспективному розвитку весільного туризму в країні та підвищує його конкурентоспроможність на міжнародному рівні.

Загалом історіографічний аналіз дозволяє зробити висновок про те, що в новітній українській історіографії лише започатковано вивчення весільного туризму, як окремого виду культурного туризму. Означена проблема попри її новизну і багатоаспектність вимагає продовження наукового вивчення.

Джерельна база дослідження. Основним джерелом для написання наукової роботи стали офіційні сайти іноземних та вітчизняних туристичних агентств. Опрацьовано матеріали, розміщені на сайтах українських туристичних агенцій «Поїхали з нами», «Арріва», зарубіжних агенцій «Marquis Vacations Travel Agency», «Master Meeting». На сайтах висвітлюється інформація про туризм, його види, найбільш відвідувані місця, послуги, які пропонуються туристам. Також вони містять статистику, яка стосується весільного туризму.

У роботі також використано матеріали пошукових сайтів. У них висвітлено інформацію про поточні та нові тури для закоханих і різновікових груп туристів.

Опрацьовані джерела дали можливість належно підійти до аналізу теми наукової роботи, сприяли її об'єктивному, комплексному розкриттю, дозволили вирішити дослідницькі завдання й досягти поставленої мети.

Методи дослідження. Відповідно до мети та завдань дослідження у кваліфікаційній роботі було використано наукові принципи історизму, об'єктивності, системності, комплексності, а також загальнонаукові та

спеціальні методи пізнання суспільних явищ. Зокрема, застосовано спеціальні наукові методи історичної науки – проблемно-хронологічний (для характеристику процесу розвитку весільного туризму), порівняльно-історичний (для розкриття загальних тенденцій та особливостей розвитку весільного туризму), аналізу і синтезу (для опрацювання інформації про діяльність туристичних організацій, написання висновків).

Наукова новизна визначається постановкою проблеми, системністю підходу до її вирішення та одержаними результатами. У кваліфікаційній роботі вперше комплексно проаналізовано основні аспекти організації весільного туризму в Україні. На основі вивчення зарубіжного досвіду сформульовано рекомендації щодо розширення цієї галузі туризму на вітчизняному ринку туристичних послуг.

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки наукової роботи можуть бути використані в освітньому процесі у закладах вищої освіти для поглибленого вивчення здобувачами, що навчаються за спеціальністю 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», освітніх компонентів «Культурний туризм», «Туристичні ресурси», «Практикум з проектування екскурсійних і туристичних маршрутів».

Висновки наукової роботи можуть сприяти комплексному і більш цілісному вивченню процесів розвитку культурного туризму, що характерні для України в останні десятиріччя. Аналіз зарубіжного досвіду буде корисним для фахівців вітчизняної туристичної галузі.

Апробація результатів дослідження. Окремі положення і висновки кваліфікаційної роботи викладені у виступах на: XVI Міжнародній науково-практичній конференції «Молода наука Волині: пріоритети і перспективи досліджень» (17 травня 2022 р., м. Луцьк); Міжнародній науково-практичній конференції «Наука та освіта в епоху нових викликів та можливостей» (13 січня 2024 р., м. Житомир,); Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції (17 травня 2024 р., м. Переяслав).

Публікації. Результати роботи у вигляді тез були опубліковані у трьох збірниках матеріалів науково-практичних конференцій («Особливості організації весільного туризму», «Весільний туризм як вид культурного туризму», «Розвиток весільного туризму в Україні») [42–44].

РОЗДІЛ 1

ВЕСІЛЬНИЙ ТУРИЗМ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ

1.1. Поняття «весільний туризм»

Стрімкий розвиток світу сприяє не просто поширенню нових ідей та поглядів на життя, але й трансформує культуру, а разом з нею і туристичну індустрію, яка і далі продовжує змінюватися. Оскільки пропозиції на туристичному ринку є динамічними, то туристичні оператори зацікавлені у залученні нових DESTИНАЦІЙ, новітніх формах організації турів та неординарних ідеях. Серед таких пропозицій перебуває й порівняно молодий вид туризму – весільний туризм.

Термін «весілля» має давньоанглійське походження і перекладається як «обітниця» [3]. Вона включала в себе обіцянку обох сторін дотримуватися певних правил, спрямованих на забезпечення спільного щасливого життя. Таким чином, ця подія ставала другою за важливістю після народження людини. Етнографи та культурологи відносять походження сімейних обрядів до первісних часів. Вони виникали на основі трудової діяльності первісної людини, ритуально-ігрових актів мисливців, рибалок та збирачів природних дарів, які мали магичний характер. Ці обряди відображали освоєння людиною навколишнього світу, її розвиток та соціалізацію [3, с. 64]. З розвитком суспільства весільна обрядовість ускладнювалася та набувала етнічних ознак.

У ХІХ ст. з'явилися і набули популярності весільні подорожі, які стали своєрідним доповненням до весілля. Багато європейських пар вирушали в Італію, Швейцарію або проводили відпочинок на Французькій Рив'єрі [16, с. 26]. Тоді вважалося, що весільну подорож краще розпочати через шість тижнів після весілля, оскільки молодій парі потрібен відпочинок після весільних турбот.

Тур «весілля за кордоном» з'явився у 1980-х рр. в Європі завдяки місцевим хіпі [23]. Спочатку це були весілля студентів. Згодом цей захід став популярним серед зірок шоу-бізнесу. Проте варто зауважити, що незалежно

від умов, весільна подорож є невід'ємною частиною весільної події, і жоден пафос не може позбавити весілля за кордоном його основних переваг – демократичності і романтики.

В останні десятиріччя XX – на початку XXI ст. в зарубіжних країнах набуває поширення весільний туризм. У зв'язку з активним розвитком він став об'єктом наукових досліджень. Зокрема, вчені аналізують його сутнісні ознаки.

Поняття «весільний туризм» – це явище, яке швидко розвивається і сьогодні немає єдиного чіткого його визначення. А. Череднікова розглядає весільний туризм як подорож молодят у медовий місяць, або проведення весільної церемонії за кордоном у поєднанні з медовим місяцем [53, с. 42]. Слід звернути увагу на те, що авторка локацію для весільного туризму визначає лише як «за кордоном». А. Романова під весільним туризмом розуміє вид туризму, метою якого є відвідання місцевості для проведення вінчання, медового місяця, весільних церемоній та відзначення річниці одруження [45, с. 16]. А. Халабуда весільний туризм визначає як офіційне укладення шлюбу вінчання, медового місяця, золотого весілля, які проводяться за індивідуальною програмою [52, с. 117].

UNWTO (Всесвітня туристична організація ООН) трактує «весільний туризм» як сукупність туристичних заходів для молодої пари та їхніх можливих відвідувачів до місця, де ніхто з місцевих, зазвичай, не одружується [14]. Тут варто звернути увагу на те, що поняття «весільний туризм» стосується не лише подорожі, він має включати пакет «весільних послуг» залежно від потреб споживача.

З появою даного виду туризму точаться дискусії й щодо його місця у системі культурного туризму. Дослідники аргументували можливість типологізації весільного туризму як форми подієвого туризму, молодіжного туризму, сімейного. Але за рішенням Всесвітньо туристичної організації (далі – WTO) весільний туризм розглядається як самостійний вид культурного туризму [9].

Формою весільного туризму може бути не лише золоте весілля, а й будь-яка річниця весілля. Адже, весільний туризм обирають не тільки молодята, але й інші закохані, як і молоді, так і старші пари для того, щоб відпочити або відсвяткувати якусь пам'ятну для них обох дату, і це може бути представлено не лише окремою церемонією. І тому поняття «весільний туризм» є доволі широким, і трактувати його можна по-різному. На думку автора, весільний туризм варто трактувати як подорож закоханих пар за межі свого місця проживання для святкування для обох знаменної дати чи спільного відпочинку з метою поновлення спільних спогадів та почуттів пари при чому, різної вікової категорії.

У культурному туризмі весільний туризм є одним з його нових і популярних видів. Особливим успіхом він користується у молоді, яка все частіше змінює традиційне святкування на щось дивне та цікаве, те, що може запропонувати весільний оператор, спираючись на їх бажання. Адже окрім того, що потенційні туристи їдуть на відпочинок чи відзначення певної дати, вони насамперед знайомляться з відвідуваною країною, тобто її культурою. А оскільки весільний туризм є однією з найбільш швидкозростаючих галузей всієї індустрії туризму, то відповідно ще й індустрія туризму отримує величезні прибутки, а особливо це стосується: туристичних компаній, декораторів або транспорту. І для культурного туризму це дуже важливо, бо насамперед сектори транспорту (авіакомпанії), розміщення (мережі готелів), харчування, круїзні компанії та інші зацікавлені сторони можуть долучатися до розвитку, як даного виду туризму, так і країни загалом, через пропозиції внесені в розробку весільного туру, а це, відповідно, певна частка внеску коштів і в розвиток економіки держави.

Тому весільні подорожі у культурному туризмі відіграють одну з провідних ролей та позитивно впливають на розвиток індустрії туризму. Це пов'язано насамперед з тим, що весілля завжди і в усі пори року є актуальними, і це позитивно відображається на туристичному ринку, який сприяє вдосконаленню культурних послуг та знайомить споживача з іншими

видами туризму, тобто весільний туризм – це може бути не просто весілля, а ціла низка пропозицій, які пропонують за кордоном, та які сприяють розширенню світогляду, як закоханих пар, якщо це окрема їх тематична подорож, так і їх гостей, якщо це величезна церемонія.

Весільний туризм є дуже перспективним в сфері культурного туризму. Разом з тим у своїй організації він є одним із складних видів туризму та певною мірою відрізняється від його інших видів. Однією з особливостей весільного туризму є те, що організовується він повністю за індивідуалізованою програмою подорожі, залучається спеціальне обслуговування (візажисти, перукарі, стилісти, дизайнери, декоратори, індивідуальний трансфер, фотограф, музиканти, відеооператори тощо). Також, туристичні агентства при створенні своїх пропозицій повинні враховувати чи це буде офіційна, чи неофіційна церемонія, бо не в усіх країнах Європи дозволено укладати шлюби без певних документів та вимог. Таким чином, весільний туризм – це насамперед індивідуальний підхід до молодят, а не пакетний тур.

Економічний вплив весільного туризму не обмежується лише сферою весільних подій, але також розгортається на різні галузі місцевої економіки, стимулюючи інвестиції та розвиток. Весільний туризм є каталізатором економічного розвитку для місцевих громад. По-перше, він створює нові можливості для розширення галузі гостювого бізнесу, зокрема, готелів, ресторанів і транспортних підприємств, які можуть надавати послуги для весільних подій. Збільшення попиту на різноманітні весільні послуги, включаючи агенції організації весіль та фото- і відеосервіси, створює нові робочі місця та сприяє розвитку місцевого підприємництва.

По-друге, економічний вплив весільного туризму простежується через збільшення туристичного попиту на місцеві товари та послуги. Туристи, прибуваючи на весільні події, часто витрачають кошти на подарунки, сувеніри, місцеві екскурсії та інші розваги, що сприяє росту ринків споживчих товарів і розваг.

Весільний туризм виступає ключовим компонентом розвитку туристичних індустрій у конкретних регіонах. Спрямований на вивчення та розуміння місцевих культур, традицій і архітектурних особливостей, він збагачує туристичну пропозицію регіону, роблячи його привабливим для пар, які бажають отримати унікальний та неповторний весільний досвід. Залучення весільного туризму також підсилює рекламу конкретного регіону, сприяючи позитивному образу та популяризації цього місця серед туристів.

Весільний туризм може сприяти сезонному розподілу туристичного потоку, зменшуючи сезонні варіації та допомагаючи у підтримці стійкого туристичного розвитку. Особливості місцевих весіль та традицій стають невід'ємною частиною туристичного бренду регіону, що визначає його унікальність і відмінність на туристичній карті світу. Саме тому весільний туризм виступає як стратегічний чинник, що сприяє збалансованому та стійкому розвитку туристичних індустрій конкретних регіонів.

Весільний туризм відкриває багато можливостей для розвитку бізнесу, пов'язаного з весіллями. Все дедалі більша важливість цього сектору серед таких підприємств може бути підтверджена щорічним підвищенням інтересу до весільного туризму. Цей вид туризму є неоднорідним, перспективним, прибутковим та досить цікавим напрямком у туристичному бізнесі, що постійно розвивається та збільшує свої обсяги через попит, що зростає. Весільний туризм є великим резервом для розвитку готельної індустрії: розробляються набори спеціальних пропозицій для молодят, пропонуються весільні пропозиції з ресторанного обслуговування, оздоровчі програми для молодят на території spa-центру готельного закладу, тощо [58, с. 78].

До учасників цього виду туризму, окрім звичайних туристів, до яких відносяться пари молодят і гості, дослідники також відносять постачальників весільних послуг, таких як фотографи, відеооператори, постачальники весільної провізії, весільні декоратори, організатори та координатори весіль і туристичні компанії, які можуть організувати церемонію, вінчання або подорож за кордоном.

Раніше весільні церемонії організовували самі молодята, але самостійна організація викликає багато труднощів не лише для весільних пар, але й для їх гостей, особливо на сьогодні, коли можливості для проведення весілля збільшуються кожного року. Через це все більша кількість пар звертається до спеціалізованих компаній, що беруть на себе відповідальність за організацію весільної урочистості. В першу чергу такими компаніями є туроператори, які дають можливість одружитися за кордоном та відправитися у весільну подорож. Втім, у туроператорів існує певна проблема з наявністю кваліфікованих кадрів, оскільки основною спеціалізацією більшості туроператорів є організація звичайних турів, а весільні тури часто носять формальний характер, тому що пропонують такі ж послуги, що і звичайні тури. Щодо організації весільних церемоній, то до цього питання туроператори підходять більш відповідально, надаючи розроблені пакети весільних церемоній за кордоном, але їх кількість досить обмежена у всіх напрямках [46, с. 97].

Весільна подорож відрізняється від звичайного туру за кількома ключовими особливостями:

1. Весільна подорож передбачає обрання країни, де представлені дуже мальовничі місця.
2. Усі аспекти організації весільної подорожі вирізняються участю досвідчених фахівців туристичної компанії, які забезпечують її проведення.
3. Для молодої пари відбираються найромантичніші готелі, щоб створити особливу атмосферу.

Туристичні агентства, спеціалізуючись на весільних подорожах, пропонують різноманітні варіанти турів – офіційні церемонії і вінчання, символічні весільні церемонії та романтичні весільні подорожі.

Церемонії можуть бути офіційними, що передбачає укладення шлюбу в країнах, де це легко здійснити. З іншого боку, неофіційні церемонії можуть відбуватися практично будь-де. Молоді пари вибирають неофіційні церемонії для відзначення річниць весілля або обирають екзотичний тур замість

офіційної церемонії. Зацікавленість у весільних подорожах зростає щорічно, і все більше молодих пар вибирають цей особливий спосіб узаконення своїх стосунків, відзначаючи важливу для кожної людини подію в найрізноманітніших куточках планети [36, с. 24].

На практиці організація весілля за кордоном може викликати певні труднощі, але туристичні компанії вирішують ці завдання, пропонуючи чудові місця, узгоджуючи всі питання з місцевою владою, складаючи романтичні сценарії, здійснюючи оформлення усіх необхідних документів, запрошуючи фахівців, таких як фотографи і стилісти, і розробляючи варіанти весільної подорожі. Багато готелів за кордоном мають спеціальні номери для молодят, які можуть бути прикрашені квітами, і де молодята отримують особливий сервіс, як от, подача шампанського в номер. У більшості європейських готелів роблять наголос на романтичному аспекті, а в країнах Сходу надається перевага спеціальним масажам для наречених перед весіллям. Відмінності в організації весільних подорожей полягають у спеціальних номерах для молодят, зустрічах, банкетах, а також у фото- та відеозйомці усіх заходів для створення незабутніх спогадів. Молодятам часто надається можливість відмовитися від традиційних схем весільних церемоній і вибрати екзотичні місця для свого весілля, летіти за тисячі кілометрів, щоб створити унікальні та незабутні моменти. Головне для туристичної фірми – задовольнити побажання молодят, які отримують все, що запланували [56, с. 539].

Туристичними фірмами формуються як пакетні тури для молодят, так і розробляються індивідуальні пропозиції. Подорож можна доповнити великим набором додаткових послуг: організація весільної церемонії стороною, яка приймає; послуги фотографа, стиліста в країні перебування; оренда автомобіля; організація застілля і т. д. Крім того, туристичні компанії стали пропонувати послугу офіційного оформлення шлюбу за кордоном, що значно спростило дану процедуру для молодят.

На ринку весільного туризму помітна тенденція до спеціалізації компаній, що позначилося на поліпшенні якості надання весільних послуг. Стали виділятися підприємства з певним позиціонуванням, наприклад, театралізовані весілля, весілля в європейському, скандинавському стилях або, весілля для певної кількості пар, сільське весілля і т. д. Це дало молодятим можливість вибирати потрібного фахівця й компанію.

Раніше, коли проведення весільних церемоній обмежувалося країною проживання молодят, весільний тур передбачав лише весільну подорож. Однак сьогодні проведення весільної церемонії можливе у будь-якому куточку земної кулі без особливих проблем. Таким чином, відмінність весільного туру від звичайної весільної подорожі полягає в місці проведення самої церемонії одруження, яка може здійснюватися в тій країні, куди поїхали молодята [8, с. 235].

Великий вплив на успішне проведення весілля виявляють такі фактори, як намічений маршрут весільної подорожі й місце, обране для проведення торжества. Наприклад, організація й проведення весільного свята не у звичному ресторані, а в одному зі стародавніх замків Франції або на пляжах Кіпру здатні додати заходу відповідний статус, зробити його барвистим, та дуже пам'ятним [17, с. 248].

Весільний тур – це романтична подорож, присвячена весільному торжеству. Ціль весільного туру – перетворити весільний процес (саме торжество, вінчання або річницю весілля) у подорож або доповнити їх (відправитися в медовий місяць).

Кожний весільний тур складається за індивідуальною програмою, оскільки є специфічним продуктом. Особливу увагу приділяють пропонованому сервісу і якості надаваних послуг. Із цієї причини весільні тури, зазвичай, включають проживання в кращих готелях у номерах для молодих, романтичні вечери, організацію різних круїзів, прогулянок на яхті, повітряній кулі і т. д. Молодята часто очікують приємні дрібниці: квіти й

шампанське по приїзду в готель, кошик із фруктами в номері, лімузин для екскурсій, сюрпризи й компліменти [28, с. 38].

Весільні тури представляють собою непересічний вид подорожі, що включає не лише проведення медового місяця в іншій країні, але й організацію весільної церемонії за місцевими звичаями та традиціями, офіційне укладення шлюбу та вінчання. Це унікальна можливість для молодят відзначити своє об'єднання в незвичайному, екзотичному або романтичному середовищі, створеному культурним багатством та природною красою обраної країни.

Найбільш популярні місця для організації весільних турів включають такі культурні перлини, як Венеція (Італія) і Прага (Чехія), де молодята можуть зануритися в атмосферу старовинного романтизму і властивих цим містам місцевих обрядів. Бомбей (Індія) та Єрусалим (Ізраїль) пропонують унікальні можливості для весіль за місцевими традиціями та релігійними обрядами.

Серед тропічних раїв для весільних подорожей варто виділити острови Антигуа, Балі, Маврикій, Сейшельські острови та ін., де пари можуть насолоджуватися білими пляжами, теплим кліматом та екзотичною атмосферою. Основна ідея весільних турів полягає в тому, щоб створити особливі, незабутні моменти для молодят, впроваджуючи елементи різноманітних культур та традицій у їхню особисту історію кохання.

Весільний туризм стає все більш популярним завдяки бажанню пар зробити своє весілля особливим й унікальним, а також насолодитися спільним часом в новому і романтичному оточенні. Весільний туризм дає можливість молодят об'єднати весільне свято із подорожжю, створюючи неперевершені спогади на початку їхнього спільного життя.

Отож, можна зробити висновок, що організація весілля в екзотичних локаціях, культурних столицях чи на романтичних курортах надає молодят можливість поєднати весільні традиції з подорожжю. Весільний туризм включає в себе різноманітні аспекти: від офіційного укладання шлюбу до

участі в місцевих обрядах та церемоніях. Цей вид туризму стає для молодят чудовим способом створення неперевершених спогадів на початку їхнього сімейного життя. Унікальність та романтика весільного туризму приваблюють пари з різних культур і соціальних середовищ, роблячи його важливою галуззю туристичного бізнесу. В цілому, весільний туризм сьогодні формується як важливий феномен, що об'єднує в собі елементи розваг та створення сімейних зв'язків через подорожі.

1.2. Основні складові весільного туризму

Весільний туризм – це комплексний феномен, що включає в себе різноманітні складові, спрямовані на створення неповторного та незабутнього враження від цієї події.

Перш за все, основу весільного туризму складає вибір локації для проведення події. Молодятам надається можливість обрати місце для церемонії та весільного відзначення, яке може бути екзотичним курортом, історичним містом чи культурно насиченим місцем.

Туристична локація – це місце або область, які привертають туристів і призначені для їхнього відпочинку, розваг та отримання нових вражень. Такими можуть бути різноманітні об'єкти, які класифікують за різними критеріями – призначення, види діяльності, географічне положення і т. д:

1. Природні локації:

1.1. Національні парки та заповідники (місця з унікальною природною красою та різноманіттям фауни і флори).

1.2. Гірські курорти (регіони з гірським ландшафтом, популярні для зимового та літнього відпочинку).

2. Культурні та історичні локації:

2.1. Музеї та виставкові комплекси (місця зберігання та популяризації об'єктів історії, мистецтва, культурної спадщини).

2.2. Археологічні пам'ятки (руїни, старовинні міста та інші історичні об'єкти).

3. Релігійні локації:
 - 3.1. Святині та храми (місця релігійного значення, які привертають паломників та туристів).
4. Рекреаційні та розважальні комплекси:
 - 4.1. Пляжі та курорти (місця для відпочинку біля води).
 - 4.2. Тематичні парки (розважальні комплекси зі спеціалізованою тематикою).
5. Міста-екскурсії:
 - 5.1. Туристичні міста (історичні міста, спеціально підготовлені для прийому туристів).
6. Екологічно чисті регіони:
 - 6.1. Еко-туризм (місця зі збереженим природним середовищем та акцентом на формування екологічної свідомості).
7. Етнічні та культурні об'єкти:
 - 7.1. Села та етнічні об'єкти (місця, де туристи можуть познайомитися з місцевими традиціями та культурою).
8. Спортивні та пригодницькі локації:
 - 8.1. Гольф-курорти, лижні курорти, альпіністські бази (для любителів активного відпочинку і спорту).
9. Медичні туристичні локації:
 - 9.1. Курорти та спа-центри (місця для відновлення здоров'я і для відпочинку) [29, с. 105].

Ці категорії можуть перетинатися, й одна туристична локація може мати кілька характеристик з різних типів.

Туристичні локації можуть бути популярними через свою природну красу, культурну спадщину, спортивні можливості або інші цікаві аспекти. Ці місця зазвичай забезпечують розвиток туристичної інфраструктури, такої як готелі, ресторани, магазини та інші сервіси, які пропонують комфорт перебування та розваги для відвідувачів.

Туристичні локації відіграють ключову роль у туристичній сфері та мають значення як для місцевих господарств, так і для глобальної туристичної галузі загалом. Серед ключових рис туристичних локацій варто виокремити наступні:

- туристичні локації можуть стати джерелом значного економічного доходу для регіонів та країн. Вони привертають туристів, які витрачають гроші на проживання, харчування, розваги, сувеніри та інші товари і послуги, що сприяє розвитку бізнесу та збільшенню зайнятості;
- забезпечуючи комфортне перебування і відпочинок туристів, туристичні локації сприяють розвитку інфраструктури. Це може включати будівництво готелів, ресторанів, торгових центрів, транспортних мереж, розважальних закладів тощо;
- туристичні локації часто включають історичні та культурні пам'ятки, а також природні резервати. Туризм може стимулювати інтерес і підтримку з боку громадськості для збереження цих пам'яток;
- зустрічі туристів з місцевими жителями та їхня взаємодія сприяють культурному обміну. Це сприяє формуванню толерантності між різними культурами, глобальному розвитку співпраці та взаєморозуміння;
- туризм може стати стимулом для розвитку різних локальних галузей, таких як мистецтво, ремесла, кулінарія та ін., які представляють інтерес для туристів;
- популярні туристичні локації слугують ефективною рекламою для країни чи регіону, привертаючи увагу та стимулюючи потік туристів [63, с. 556].

Важливою складовою організації весільного туру є процес підготовки весільної церемонії. Весілля є надзвичайно важливою та пам'ятною подією в житті і завдяки виїзній церемонії воно може стати справжньою казкою. Вибір реєстрації шлюбу та обрядів поза звичайними межами відкриває безліч можливостей для створення унікального та неповторного весілля. Здійснення церемонії на виїзді дозволяє нареченим втілити сміливі ідеї та подарувати

собі та гостям незабутні миті радості і щастя. Такий підхід набирає популярності, оскільки він дозволяє створити атмосферу ексклюзивності.

Неординарні локації, які можна обрати для весільного святкування, стають фоном для унікальних спогадів. Замість звичайної весільної зали молодята вибирають місця, які відповідають їхнім індивідуальним уподобанням та створюють атмосферу, наповнену романтикою та емоціями. Такий підхід не лише дозволяє зробити весілля неповторним, але й надає можливість поглибити особистий зв'язок між нареченими. Весілля на виїзді стають не лише святковою подією, а й подорожжю, яка зберігається в спільних спогадах.

Вечірня церемонія шлюбу, відмінно від традиційної ранкової, часто є особливою та особистою. У ході цього ритуалу наречені висловлюють один одному глибокі обіцянки та клятви, що робиться неформально й особливо, на відміну від звичайного офіційного обряду, який пропонують у РАЦСі чи вдень під час виїзду наречених.

Індивідуальні текстові клятви, написані самими нареченими, можуть відображати їхні особисті почуття та думки. Ті, хто шукає творчу допомогу, можуть скористатися готовими клятвами, які створені спеціально для цих церемоній.

В обіцянках наречені можуть висловити подяку одне одному, поділитися своїми думками про щасливий спільний шлях і, звісно, дати обіцянку кохати, підтримувати та залишатися разом завжди.

Ідеальне місце для вечірньої церемонії – територія відкритого ресторану. Проте слід врахувати сезон та погодні умови, а також розглядати варіант перенесення церемонії у святковий зал. Щоб забезпечити комфорт, можна подбати про пледи та гарячі напої для гостей, наприклад, пропонувати глінтвейн.

Щодо часу проведення вечірньої церемонії, можна рекомендувати провести її в той час, коли вже стає темно, але банкет ще не завершено. Це зробить ритуал символічною перервою у святкуванні, дозволяючи гостям

повернутися до столів. Інший варіант – зробити момент клятв логічним завершенням вечора, після чого можна організувати феєрверк, фаєр-шоу чи інше фінальне шоу [62].

Для того, аби якісно організувати таку важливу подію, як весілля, все частіше пари звертаються до спеціалізованих установ – весільних туристичних агентств, які повністю займаються підготовкою весільного туру, при цьому враховуючи вподобання та побажання наречених.

Суттєві зміни у весільній індустрії відбувалися протягом останнього десятиліття: створення інтернет-платформ, які забезпечили молодят необхідними інструментами для пошуку натхнення та вираження своїх власних креативних ідей (Pinterest, Instagram), формування різноманітних весільних стилів, поширення діяльності кейтерингових компаній, тенденції до планування оригінальних подій з високим рівнем персоналізації та індивідуальності, ретельна увага до дрібниць та деталей, пріоритетність простих та лаконічних дизайнів, перехід від формальності до невимушеності у підході до святкування [68].

Відносно новим трендом у весільній індустрії можна вважати заміну стереотипних весільних локацій на нестандартні. На зміну традиційним банкетним комплексам прийшли креативні, концептуальні простори та локації, які на перший погляд, навіть не асоціюються з поняттям весільний івент: ангари з літаками, вагони потягів, яхт-клуби, занедбані старі замки, шоколадні фабрики, садові локації, виноградники, тераси на даху будинків, музеї, друкарська мануфактура, столична підземка, картинна галерея тощо. Запити, смаки, вподобання та можливості актуалізують потребу у нових форматах та стилях весільних урочистостей. Сучасні молодята надають перевагу таким весільним спеціалістам та агенціям, які приділяють пильну увагу створенню унікальної весільної концепції, забезпечують належну позитивну емоційну складову, гарантують якість виконання наданих послуг, дослухаються до побажань та вподобань клієнта. Саме тому задовольняти потреби сучасних молодят під силу лише весільним агенціям нового

покоління, тобто креативним особистостям з потужним ентузіазмом, які не лише люблять справу якою займаються, але й змагаються за неперевершені емоції своїх клієнтів. Як правило, такі агенції працюють за фіксованою вартістю послуг, проводять обмежену кількість весіль на рік і самостійно реалізують такі проєкти, які ламають загальноприйняті стереотипи та шаблони [13, с. 66].

Сьогодні event-індустрія є перспективним сегментом сфери послуг, який стрімко розвивається і створює гідну конкуренцію іншим вітчизняним сферам. Значна частина ринку event-послуг належить організації та проведенню весільних івентів. Внаслідок трансформації людських стереотипів в умовах глобалізації, а також поступового покращення добробуту населення, ринок весільних послуг активно розвивається та модернізується.

Спектр надання агенціями весільних послуг великий і різноманітний: святкове оформлення й декор, концептуальне рішення свята, проведення виїзної церемонії, складання бенкетного меню, підбір підрядників, постановка першого весільного танцю, послуги весільного стиліста, допомога в написанні тексту запрошень і клятв, пропозиція руки і серця, вибір весільної локації, технічне забезпечення тощо.

Будучи унікальним соціокультурним феноменом, весілля репродукує обряди, традиції, життєвий стиль конкретного суспільства. Намагання сучасної молоді дотримуватися весільних ритуалів, модернізувати їх відповідно до нових тенденцій і світових трендів, стимулювало виникнення окремої весільної індустрії, яка продукує розгалужену інфраструктуру. Окрім весільних агенцій, приватних осіб і весільних салонів, що популяризують свої послуги і супутні весільні товари, з'явилася значна кількість вітчизняних весільних журналів, що висвітлюють весільні тренди, моду, поради і рекомендації щодо організації та проведення весілля [16, с. 44].

Важливою складовою весільного туризму є й його правовий бік – вивчення правових вимог та процедур, що регулюють укладення шлюбу в

обраному місці, і підготовка всіх необхідних документів. Офіційне укладення шлюбу за кордоном у рамках весільного туризму є складною, але захоплюючою подією. Пари, які обирають цей варіант, повинні дотримуватися місцевого законодавства та формальностей, які можуть суттєво відрізнятися від тих, які діють у їх країні.

Правові процедури включають оформлення віз, завірення перекладів документів, а також відвідування консульства чи місцевого реєстраційного центру. Навіть якщо формальності здаються витратними, для багатьох пар можливість офіційно укласти шлюб за кордоном стає унікальним способом зробити цей момент особливим та незабутнім. Під час підготовки до весілля в іншій країні, молодята також можуть враховувати культурні традиції та неповторну атмосферу обраного місця, надаючи події додатковий чарівний шарм.

Доповнюють традиційні елементи весільного туризму вечери, екскурсії, весільні фотосесії та інші вражаючі події.

Весільна індустрія сьогодні стала успішним і динамічним сегментом, проте її формат суттєво змінився протягом останніх років. Розглядаючи цю галузь, можна виділити три ключові аспекти: індустріальний, бізнесовий та психологічно-фізіологічний аспекти, які віддзеркалюють потреби людей. Створення нового соціального явища – це результат взаємодії всіх учасників весільної індустрії. Для досягнення максимальної ефективності та створення цінності для самого заходу важлива тісна співпраця та гнучке реагування на зміни у потребах замовників послуг. За останні роки спостерігається зростання кількості проєктно-орієнтованих організацій, таких як event-агенства, які пропонують послуги з організації та проведення весіль «під ключ».

Основними стейкхолдерами в цьому проєкті, зазвичай, є молодята, батьки молодят як замовники та інвестори, event-агенства та органи реєстрації актів цивільного стану (РАЦС). Варто відзначити, що популярність урочистого реєстрування шлюбу в РАЦСі зменшується з

кожним роком, а кількість виїзних церемоній весілля з ведучим, навпаки, збільшується. Однак це відбувається при тому, що саме свідоцтво про шлюб має бути отримано безпосередньо молодятами в РАЦСі. Тому зараз улюблена тенденція – реєстрація шлюбу та весілля у різні дні. Зазвичай шлюб реєструється перед весіллям, а в день весілля організовується виїзна церемонія, під час якої ведучий урочисто вручає молодятam свідоцтво про шлюб. Така практика робить процес планування більш складним, оскільки молодятam потрібно узгоджувати роботи РАЦСу та event-агенства [26, с. 56].

Організація весіль за допомогою технології event-менеджменту призводить до створення унікальних та незабутніх вражень для наречених і гостей. Результатом цього процесу є абсолютно унікальний захід, який неможливо відкласти або виправити. Підготовка заходу за допомогою event-менеджменту виявляється більш масштабною як за витратами часу, так і за витратами коштів. Event-менеджмент передбачає трансформацію події за допомогою додаткових ефектів у щось абсолютно унікальне для відвідувачів. Ключовими складовими успіху івент-технологій є ретельне планування та бездоганна організація кожного аспекту заходу. Основна мета організації весіль з використанням технології event-менеджменту полягає у тому, щоб підняти значення цієї важливої життєвої події для наречених і їх гостей, створюючи неповторні та надзвичайні враження [19, с. 56].

Отже, основними складовими весільного туризму є туристична локація та весільна церемонія, поєднання яких та доповнення іншими цікавими пропозиціями, дозволяє спеціальним агенціям запропонувати молодятam унікальну і неповторну подію. Новітні підходи до організації весілля надає можливість нареченим втілити сміливі та нестандартні ідеї у святкуванні укладення шлюбу.

1.3. Вплив культурних та соціальних чинників на розвиток весільного туризму

Весільний туризм, як важлива галузь туристичної індустрії, нещодавно здобув популярність у світі, стаючи не лише частиною весільного ритуалу, але й невід'ємною складовою туристичного досвіду. Це явище виникає під впливом різноманітних чинників, зокрема, культурних і соціальних, які взаємодіють із сучасними тенденціями та очікуваннями подружжя.

Культурні та соціальні виміри весільного туризму виявляються в різноманітних аспектах, починаючи від впливу традицій і звичаїв на вибір місця для весільної церемонії до взаємодії етнічних груп через обмін весільними традиціями. Сучасні соціальні мережі та споживацькі звички також відіграють велику роль у формуванні та популяризації цього виду туризму.

Весільний туризм став модною тенденцією в останні роки. Сформувався дана тенденція через вплив декількох факторів, по-перше, показових весіль зірок шоу-бізнесу, численних серіалів про «попелюшок» на ТБ каналах, і, нарешті, бажання самих молодих провести важливу подію у своєму житті якимось по-особливому яскраво. Також з'явилася мода до святкування весілля у вузькому колі близьких друзів і родичів. При цьому, чим менше гостей, тим вищий рівень сервісу й організації святкового заходу в цілому. Більша частина весільного бюджету виділяється на наступну весільну подорож.

Сучасна культура, переходячи на новий етап глобалізації гуманістичних цінностей, спрямована на об'єднання людства на загальнолюдських принципах, на розвиток творчості особистості, поширення наукового знання і передових технологій, взаємозбагачення національних культур та екологічне ставлення до життя і природного середовища.

Разом з тим вона базується на збереженні національних традицій, зокрема родинних, які мають давнє коріння. Весільна обрядність, яка включала у себе ігри, музику, танці та співи, створювала особливий

народний святковий настрій. Так українські весільні обряди поділялися на передвесільний, весільний та післявесільний цикли, в кожному з яких здійснювалися окремі обряди. Спочатку відбувалося сватання, де посланці від молодого укладали попередню угоду про шлюб з батьками обранки. У разі успішного сватання відбувалися умовини, які включали знайомство з господарством молодого, а за два тижні до весілля проводилися заручини, що скріплювали угоду про шлюб. Вінчання, важливий етап весільного обряду, включало церковне освячення шлюбу, обмін кільцями та складання обіцянок перед священником. Після церковної частини відбувався бенкет та весільні веселощі, супроводжуючи виведенням молодих під «вінцями» [7, с. 81].

Культурні традиції відіграють велику роль у формуванні весільного туризму, визначаючи унікальність та особливості весільних обрядів і святкувань. Різноманітність культур впливає на вибір місця для весілля, враховуючи символічне значення конкретних локацій у традиційному контексті. Наприклад, деякі культури можуть приділяти особливу увагу вибору відкритих або релігійно насичених місць для весільних церемоній, водночас інші можуть надавати перевагу історичним чи екзотичним локаціям.

Також культурні традиції визначають стиль весільних подій, включаючи одяг, музичний супровід та трапезу. Весільний туризм стає засобом не лише святкування особистої радісної події, але і зближення різних культур через обмін враженнями та традиціями. У результаті культурні традиції виступають не лише як фактор, що визначає споживчі вподобання весільних пар, але й як суттєвий елемент, який надає весільному туризму своєрідний та неповторний характер, завдяки якому він стає особливо привабливим для подружжя, що бажає пережити цей важливий момент у барвах різноманітних культурних багатств.

Етнічні групи теж впливають на розвиток весільного туризму, вносячи унікальність та різноманіття в традиції та обряди весільних церемоній. Різноманітні етнічні групи приносять із собою різні традиції і звичаї, які

стають ключовими чинниками при виборі місця для весільного заходу. Пари можуть відсвяткувати свій особливий день в аутентичному етнічному контексті, що створює попит на екзотичні та традиційні весільні локації.

Багатство культури етнографічних груп дає можливість передбачати перспективну роль у туристичній сфері країни. Особливості, якими володіють дані території та населення за правильної державної політики, влиття капіталу та постійних інвестицій дадуть поштовх до підняття репутації держави, як демократичної розвиненої та культурної країни. Та насамперед, на регіональному рівні необхідно усунути перепони для розвитку туризму. Мається на увазі реставрація та охорона культурно-історичної та архітектурної спадщини, умови для розвитку та прогресу етнічних груп, заохочення та стимулюючі заходи [42, с. 70].

Для привернення уваги як іноземних, так і вітчизняних туристів до української етнічної культури, важливо організовувати різноманітні фольклорні свята та фестивалі. Основні завдання таких заходів включають у себе:

- Розвиток культури та культурних традицій, сприяючи їхньому збереженню та передачі майбутнім поколінням.
- Пропаганду народного мистецтва, фольклорної та традиційної культури, щоб підкреслити унікальність та красу українського народу.
- Ознайомлення учасників фестивалів із фольклорною культурою українського народу, надаючи можливість відчувати атмосферу традицій та обрядів.
- Пропаганду досягнень української культури як важливої складової світового культурного спадку.
- Зміцнення культурних зв'язків з українцями з інших країн, сприяючи обміну традиціями та спільній розбудові культурного суспільства [37, с. 69].

Досить значний вплив на формування весільного туризму мають і сучасні нововведення та актуальні тренди проведення весіль. Все більше пар

обирають сучасне весілля у європейському стилі на противагу традиційному святкуванню у стилі українських звичаїв.

У сучасному суспільстві весілля набуває своєї специфіки: втрачається традиційність в проведенні весільного ритуалу, проте зберігається зворушливість відносин між нареченим і нареченою. Сучасне українське весілля поєднує в собі десятки обрядів різної етимології. Одним з факторів, що дозволяє тим чи іншим обрядам прижитися, є їх простота і зручність виконання. Більшість з них мають аналоги в архаїчній або зарубіжній обрядовості. Наприклад: биття глиняних глечиків на щастя та багатство – на противагу сучасному биттю бокалів; розрізання обрядового хлібу (короваю) в кінці вечора – на противагу американській традиції розрізання торта; прозора хустинка молодої – на противагу фаті. Пари обирають більш спрощений, яскравий, стильний та динамічний варіант схожого за сутністю обряду чи ритуалу.

Однак не завжди такі запозичення є вдалимими. Без детального вивчення тієї чи іншої традиції, є ризик передати її форму, а не суть. Так можна сказати про популярний обряд виїзної весільної церемонії. У світі цей обряд має глибокий зміст, адже супроводжується церемонією вінчання. Церемоніальна арка – це більше ніж просто елемент декору. Це сакральна споруда, древній символ небесного зводу, як натяк на те, що шлюби укладаються на небесах. Проте, православна віра не дозволяє проводити обряд таїнства вінчання поза стінами храму, а до 2018 р. Міністерство юстиції України не дозволяло вивіз реєстраційної книги за стіни РАЦСу. Саме тому, на сьогодні, більшість церемоній під розкішними квітковими арками є «бутафорними» і створюються лише задля яскравої картинки [61, с. 112].

Нововведенням на весіллях є процесія ходи нареченої з батьком до молодого, що символізує утвердження лінії тесть-зять, як було в давнину на обряді покривання голови від батька. Батько цим жестом передає свою рідну людину в інші руки. Наступний новий обряд – це церемонія, весільний

танець молодят, розрізання торта, сімейне вогнище, що символізує передачу сімейного вогнища, де участь бере дві родини та молода пара.

Серед сучасних інструментів актуалізації весільних трендів можна виокремити:

- етнічні фестивалі, під час яких можна все задокументувати у відео;
- майстер-класи: виготовлення весільного вінка та розповідь про обряди з ним; «Фольклорна співанка» – співи давнього фольклору;
- лекції: про орнаментику та показ колекції весільних рушників; інтерактивна лекція про випікання священного хліба;
- виставки: фотовиставка світлин із весіль різних часових проміжків; колекція етнічного волинського одягу та розробка сучасного дизайну з етнічними елементами, притаманним для конкретного регіону, та відшиття унікальної колекції одягу;
- створення агенції весільних свят, яка буде спеціалізуватися на модернізації давніх обрядів у сучасні мотиви: національні елементи у фотозони, декор залу, вбрання наречених; надавати живу музику, з використання українських давніх інструментів (цимбали, скрипка, бубон); весільний давній фольклор, який буде оброблений в сучасному ритмі тощо;
- промоція через інтернет-платформи та соціальні мережі, зокрема створення сайту з розділами «давні обряди» та «сучасні етнічні обряди», створення окремого розділу на сайті міської ради чи області про давні весільні волинські обряди; подкасти про весільні обряди з дослідниками даної теми; старшим поколінням та їхніми спогадами; підрядниками, які працюють на сучасних весіллях та цікавими парами, в яких на святі використовувалися давні і сучасні обряди;
- інформаційна та промоційна друкована продукція (листівки, пам'ятні брошури для РАГСів) бізнес-стейкхолдерів, підрядників та організаторів весіль, з головними обрядами, оскільки вони зацікавлені у створенні унікальних пропозицій, пропонують атмосферу свята і саме вони можуть

стати основними промоутерами традиційних та оновлених обрядодій у цій сфері, тому мають бути проінформовані належним чином [34, с. 206].

Отже, можна стверджувати, що весільний туризм тісно взаємопов'язаний із традиційною культурою та сучасними соціокультурними тенденціями. Культурні традиції впливають на вибір локацій та організацію весільних подій, надаючи їм унікальний характер. Водночас соціальні чинники визначають сучасні стандарти та очікування від весільних подій.

Весільний туризм не лише відображає культурне різноманіття, але й активно сприяє міжкультурному обміну та взаєморозумінню. Цей вид туризму допомагає зближувати різні етнічні групи за допомогою весільних традицій і ритуалів. Формування і розвиток весільного туризму є результатом глибокої взаємодії культурних і соціальних аспектів, які визначають його унікальність і важливість у сучасному світі. Вивчаючи ці взаємозв'язки, можна зрозуміти, що весільний туризм є не лише подією, але й феноменом, який впливає на культурне розмаїття, соціальну інтеграцію та економічний розвиток.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

2.1. Становлення та розвиток весільного туризму

В Україні весільний туризм лише формується, його початковий етап характеризувався включенням створеного за кордоном туристичного продукту до переліку пропозицій вітчизняних агенцій. Туристичні оператори постійно зацікавлені у залученні нових дестинацій, новітніх форм організації турів та неординарних ідей. І сьогодні на туристичному ринку є лише незначна кількість таких пропозицій. Зокрема, різноманітні весільні тури пропонує мережа туристичних агенцій «Поїхали з нами». Туристи мають можливість навіть лишити заявку з індивідуальними побажаннями [11]. Весільні тури пропонує компанія «Арріва». Тут можна придбати весільні тури в будь-який час року до країн, які найбільш повною мірою відповідають святковому і романтичному настрою пари, скріпленій шлюбом. До складу весільного туру можуть входити національна весільна церемонія з різною насиченістю програми [12].

Другим важливим етапом формування весільного туризму в Україні стала поява пропозицій, які базуються на використанні власного культурного і природного потенціалу держави. Хоча у цій галузі існує низка перешкод, однак, загалом держава має гарні перспективи.

Важливою складовою весільного туризму завжди залишаються туристи. За останні три роки кількість шлюбів у регіонах України значно змінилась. Якщо у 2019 р. кількість шлюбів зросла порівняно з 2018 р., то у 2020 р. їх кількість знову зменшилася [56, с. 539]. Середній вік українських весільних туристів серед чоловіків складає 27–30 років, а жінок 23–25 років [56, с. 539].

В Україні існує безліч місць, що можуть бути потенційно привабливими для весільного туризму та сприяти розвитку внутрішнього туризму. Але, на жаль, серед варіантів, які пропонуються на українському

ринку найбільша вірогідність знайти весільний тур за кордоном. У такому випадку всі ціни для такої події, основні та додаткові послуги для проведення весільного туру ретельно прописані, варіант же проведення весільної церемонії в Україні майже відсутній.

Наприклад, українське турагентство «Join UP!» пропонує цікаві послуги весільної подорожі на своєму сайті, але усі вони зорієнтовані на закордонні тури. Чи агенція «Конфетті», яка також займається пошуком нових весільних пропозицій саме за кордоном. Отже, велика кількість вітчизняних туроператорів не орієнтуються на вітчизняний туристичний ринок, що негативно відображається на розвитку весільного туризму.

Але стверджувати, що весільний туризм в Україні зовсім не є поширеним явищем не можна, оскільки окремі міста, містечка і навіть села мають що запропонувати закоханим парам. Звичайно, що на даному етапі не повний стандартний пакет весільних туристичних послуг, але основний акцент робиться на те, що українській культурі є, що запропонувати кожній парі.

Наприклад, у Пирогово, де знаходяться кілька старих церков і одна з них ще 1600 р., можна провести обряд вінчання. Також тут є музей під відкритим небом, де організуються різного роду святкування, і організація церемонії в традиційному стилі була б хорошим варіантом для будь-якої пари, яка хотіла б зробити акцент на своїй національності.

Великою популярністю щодо організації весільних церемоній користується Луцький замок. Тут практикується «Шлюб за добу», тобто, окрім того, що проходить організація побачень, весіль так ще й офіційна їх реєстрація. Схожою схемою користується Дубенський замок. Завдяки таким проектам, які організують установи культури, кількість одружених і їх позитивних емоцій зростає.

Якщо для пари важлива не лише сама церемонія, але й певні особисті моменти, і вони є глибоко віруючими людьми, то у Луцьку, у музеї

Волинської ікони, закохані мають можливість поклонитися Холмській Богородиці.

Як бачимо, можливості і способи реалізації весільного туризму в Україні є, головне ініціативність, бо на сучасному етапі дуже складно потрапити на ринок туристичної індустрії, яка вже має постійні пропозиції.

Отже, весільний туризм в Україні перебуває на стадії свого формування – існують окремі пропозиції для закоханих пар, але це лише частина того, що входить в цілий пакет весільних туристичних послуг. Якщо зарубіжні країни пропонують туристам готові продукти: розміщення, харчування, проведення вільного часу, дестинації та додаткові послуги, а це: фотограф, візажист, стиліст і т. д., то в Україні пропонуються лише окремі послуги проведення церемоній.

Проте не слід виключати окремі дестинації, які мають всі перспективи на залучення до проєктів, що стосуються весільного туризму – озера, які можуть бути привабливими дестинаціями для пари. Наприклад, Шацькі озера, окрім розвитку сільського зеленого туризму є перспективною територією для розвитку й весільного туризму.

Сьогодні частково такі пропозиції вже існують на просторах мережі Інтернет. Зокрема, практикує організацію весільних церемоній, романтичних освідчень, побачень на березі Шацьких озер Марія Ханзерук. На даному етапі послуги організації весільної церемонії включають: оформлення локації, трансфер, фотографування, житло і т. п [40]. Це свідчить про те, що Україна має всі можливості пропонувати послуги весільного туризму на рівні з іншими, більш розвиненими в цій сфері державами.

Серед успішних проєктів варто назвати реорганізацію комплексу «Тунель кохання», який може поєднати не просто культуру, а різні галузеві ринки з метою розвитку внутрішнього та міжнародного туризму [66]. На жаль, даний проєкт лише запропонований, але не уведений у практику, що уповільнює процес збільшення цікавих пропозицій не лише для вітчизняних туристів, але й іноземців.

Створюючи нові проекти, важливо залучати і потенціал вже туристично популярних міст України, де здебільшого обирають проводити свій час закохані: Львів, Київ, Одеса, Кам'янець-Подільський, Чернівці тощо. Адже ці міста цікавлять весільних туристів, бо є одними із туристичних куточків України і таким чином, через них можливо створювати платформу для формування та подальшого просування весільного туризму в Україні.

Весільний туризм хоча й починає лише формуватися в Україні, проте деякі іноземні туристи вже користуються такими послугами. Адже більшість з них вважає, що весілля в Україні набагато вигідніше, ніж звичайна церемонія у їхній державі, а ще їх приваблює якість послуг, кухня та хороший сервіс. Зокрема, це найбільше прослідковується на Закарпатті. Серед іноземних туристів переважають італійці, словени, хорвати, німці та турки [10].

В Україні наявні багаті ресурси, які можна залучати для розвитку весільного туризму. Адже весільний туризм пов'язаний і з іншими видами туризму, зокрема, гастрономічним, екстремальним, і це можуть бути зовсім різні види туризму, оскільки пари, відштовхуючись від своїх побажань, обирають те, що їм найбільше підходить. Тому ці види туризму можна використати для організації весільного туризму.

Створюючи нові проекти, які стосуватимуться досліджуваного вітчизняного виду туризму, варто акцентувати увагу не лише на тому, як організувати свято, але й слід ретельно підходити до вибору кухні, місця зупинки весільних туристів, часу проведення ними дозвілля. Тут вже варто аналізувати готелі, хостели, будинки, які є в Україні, і які можуть бути залучені до весільного туризму.

Наприклад, якщо закохані обрали екстремальне весілля, то їм можна запропонувати стрибок з парашутом, з мосту, підйом на вершину гори. Багато для кого політ на повітряній кулі теж буде своєрідним екстримом. Тому в Україні для таких пропозицій та проектів будуть перспективними Карпати, Старий Солотвин (Житомирщина) із його старим будиночком та

островом кохання, Тараканівський форт, де вже організуються окремі фотосесії наречених, а також «українське мертве море», Вилкове.

Головне – навчитися використовувати потенціал України та подолати стереотипи, що тут «не цікаво». Варто почати ґрунтовніше досліджувати українські традиції, сільські куточки держави, і це сприятиме не лише залученню туристів, але й розвитку самої країни.

Серед проблем, які заважають поширенню весільного туризму в Україні, є недостатня поінформованість споживачів і недостатність пропозицій відповідно. Однак, існуючі ресурси дозволяють створити такі проєкти, які зацікавлять не лише внутрішнього туриста, але й зовнішнього, адже українська культура та традиції є дуже багатими та привабливими для багатьох іноземних гостей. Україна може конкурувати із країнами зарубіжжя, які вже міцно утвердилися на туристичному ринку, якщо цікаві проєкти та ідеї будуть реалізовані в життя, а обізнаність туристів буде кращою.

Сучасними реаліями є допоки те, що майже усі пропозиції стосуються виїзного міжнародного туризму. Більшість організаторів вважають, що внутрішній туризм не буде цікавим для туристів. І тому серед варіантів, які пропонуються на українському ринку, найбільша вірогідність знайти весільний тур за кордоном, усі ціни послуг якого ретельно прописані. Натомість, варіант проведення виїзної весільної церемонії в різних куточках України майже відсутній [59, с. 128].

Таким чином, Україна є ресурсно спроможною державою у розвитку весільного туризму і дуже важливо, щоб даний вид туризму все ж продовжив формуватись та поширюватись в Україні. Це позитивно вплине не лише на розвиток економіки країни, але й її культури.

2.2. Маркетингові стратегії просування туризму весіль

Весільний туризм, або подорожі, пов'язані з весільними подіями, стають все більш популярним явищем у сучасному світі. Пари, шукаючи неповторного та захоплюючого весільного досвіду, звертають увагу на новий

тренд – обрання місць для весільного свята, які поєднують в собі не лише красу та розкіш, але й вражають унікальністю своєї туристичної локації. В цьому руслі дуже важливою є розробка ефективних маркетингових стратегій для просування туризму весіль, що визначається необхідністю привернення уваги молодят із різних куточків світу.

Насамперед, ефективним інструментом просування весільних турів є розробка унікального, а головне, якісного весільного продукту – пакету послуг, який дасть змогу «розвантажити» молодят та мінімізувати їх хвилювання з приводу організації весільної події. Ключовим цей напрямок є і для компанії: наявність спеціальних «пакетів» послуг для весіль значно підвищує імідж організації та підвищує її конкурентоспроможність.

Збільшення конкуренції на туристичному ринку призводить до скорочення числа основних учасників, зокрема туроператорів, які прагнуть створити комплексні пакети туристичних продуктів, що мають вищу споживчу цінність, ніж окремі туристичні продукти. Оскільки туристична галузь надає послуги, спрямовані на задоволення потреб туристів, комплексний підхід до формування пакетів туристичних продуктів дозволяє виділити основні компоненти (готельне помешкання, трансфер) та додаткові (басейн, екскурсії).

Слід також зазначити, що туристичний продукт на макрорівні представляє собою сукупність товарів і послуг, які створюють туристичну поїздку або безпосередньо пов'язані з нею і підлягають оплаті від туриста. Серед цих послуг можна виділити посередницькі, екскурсійні, комунальні, перекладацькі, готельні, транспортні та побутові послуги. Турист отримує комплексний набір послуг для забезпечення комфортної поїздки. На мікрорівні туристичний продукт представляє послуги, які надає конкретний суб'єкт туристичної індустрії, такий як готель, туроператор чи авіакомпанія [42, с. 99].

Процес просування культурного продукту, зокрема весільного, вимагає ретельно виважених маркетингових стратегій. Розвиток галузі маркетингу

прямо залежить від діяльності виробників культурних продуктів, які, в свою чергу, повинні брати до уваги конкурентну боротьбу та стратегії продажів. Специфіка культурних продуктів вимагає використання різноманітних маркетингових стратегій, технологій та інновацій.

Інтеграція наукових знань і практичного досвіду дозволяє створити цілісну систему маркетингу, включаючи цілі, принципи, функції, суб'єкт і об'єкт маркетингової діяльності. Орієнтація на споживчий попит визначає основний принцип маркетингу, де розроблена стратегія має спрямовувати виробників на задоволення потреб покупців.

Використання маркетингових інструментів, як от, реклама, технології та інновації, допомагає створити культурні продукти, які будуть популярними та конкурентоспроможними на ринку. Враховуючи динаміку конкуренції та зміни в споживчих уподобаннях, виробники мають адаптувати свої стратегії для ефективного просування весільних культурних продуктів [51, с. 82].

У створенні унікального весільного продукту ключову роль відіграє незабутність і емоційна вартість. Розробка концепції починається з обрання локації, що відрізняється своєю красою та атмосферою. Це може бути віддалене екзотичне місце, де молодята можуть поєднати своє весілля та відпочинок. Додатково, у продукт можна включити унікальні тематичні весільні атрибути, які вирізняються елементами місцевої культури та традицій.

Для створення унікального весільного продукту необхідно враховувати дрібниці, які зроблять цей досвід неповторним. Це може бути персоналізований сервіс, у якому кожна деталь враховує індивідуальні побажання молодят. Додатковими елементами можуть бути ексклюзивні весільні подарунки, декорації та спеціально розроблені розваги для гостей. Навіть кулінарні враження можуть стати неповторним акцентом, наприклад, страви місцевої кухні в оригінальному виконанні.

Унікальність весільного продукту також визначається зручністю для клієнтів. Бронювання персонального менеджера, який врахує усі потреби та бажання молодят та гостей, теж є важливою складовою для успішної реалізації весільного туру. Крім того, варто розглянути можливість співпраці з весільними координаторами для покращення взаємодії з клієнтами та підвищення рівня сервісу. Унікальні весільні пакети також можуть включати ексклюзивні знижки на місцеві атракції та розваги, щоб забезпечити молодят не тільки незабутній весільний день, але і захопливий туристичний відпочинок після свята.

Не менш важливим при формуванні весільних турів є і підбір цікавих локацій для проведення свята.

Україна, на території якої локалізовані величні ліси, просторі степи, річки, озера та джерела, приховує неймовірні куточки, які вражають своєю мальовничістю та вкрай різноманітними природними ландшафтами. З кожним днем наша Батьківщина розкривається перед нареченими, захоплюючи їх серця та запам'ятовуючись назавжди. З початку пандемії майбутні молодята все більше приділяють увагу вибору цікавих локацій для весільної фотосесії в Україні. Ця тенденція стала справжнім відкриттям для весільної індустрії, привертаючи увагу не лише національних, але й закордонних наречених. Локальні маршрути стають справжніми об'єктами фотографічного мистецтва, розкриваючи усю красу та автентичність українських пейзажів [49].

Вибір туристичної локації для проведення весільного заходу – це не лише вибір місця, але й створення неповторного весільного досвіду. Мальовничі місця нашої Батьківщини стають ідеальним фоном для урочистих подій. Природа, що оточує, додає весіллю атмосфери казковості і вражає учасників святкового заходу своєю неповторністю.

Вибір туристичної локації дозволяє створити незабутні емоційні враження та унікальну атмосферу для весільного свята. Місця, насичені історією та культурою, додають події особливий шарм. Незалежно від того,

чи це старовинний замок, який зберігає свою аристократичну ауру, чи чарівне місце, відоме своєю природною красою, вибір локації може стати ключовим елементом, що надає весіллю неповторний характер та сприяє створенню унікальної атмосфери.

Весілля в туристичних місцях не лише запам'ятовується своєю унікальністю, але й надає багато переваг. Гості отримують можливість об'єднати весільну подію з відпочинком та дослідженням цікавих місць. Для наречених це стає не лише весіллям, але й незабутньою пригодою, яка залишиться в пам'яті як особливий момент у житті.

Досить цікавим рішенням є і ведення туристичними агенціями професійних блогів у соціальних мережах. Як відомо, сучасна людина досить багато часу проводить в Інтернеті, а тому віртуальна реклама сьогодні є набагато ефективнішою.

Сучасний туристичний медіа-ринок є складним та розгалуженим механізмом, що об'єднує кілька ланок. З одного боку, це спеціалізовані туристичні видання, які можуть бути українськими або мати представництва в Україні. Ці видання належать до сфери як журналістики, так і туристичного бізнесу, співпрацюють з авіалініями, готельними комплексами, ресторанами та іншими партнерами. Зазвичай, це високо бюджетні видання з кореспондентами у всьому світі.

Інший напрямок – туристичні медіа, орієнтовані на споживачів. Це можуть бути загальні видання або видання, спрямовані на конкретні сфери інтересів, такі як альпінізм, рибалка, яхтинг, національна кухня тощо. В Україні такі медіа представлені різноманітними форматами, включаючи журнали, газети, телепередачі, радіопередачі, сайти та блоги. Друковані видання часто мають електронну версію чи сайт, а телепередачі можуть доповнюватися відео контентом на YouTube.

Туристичні блоги, хоча не є повноцінними медіа, вкрай популярні в усьому світі, в тому числі і в Україні. Блогери публікують свої матеріали в авторських колонках або на власних платформах. Читачі часто довіряють

думці конкретної людини, знаходять інформацію про подорожі більш доступною і особистою. Українські туристичні блоги можуть бути як текстовими, так й інстаграм-орієнтованими, забезпечуючи читачам можливість відчутти атмосферу подорожей через образи та враження авторів [55, с. 8].

Ефективність блогів полягає в тому, що вони легко відстежуються, дозволяють оцінювати ділову обстановку, налагоджувати позитивні відносини із клієнтами, а клієнтам ставати прихильниками компанії. Тобто, це є своєрідною рекламою, яка здійснюється через мережу Інтернет і не вимагає значних затрат. Цінність ведення блогів туристичних фірм полягає також у зворотному зв'язку, адже завжди можна дізнатись думку та побажання клієнта з приводу туристичного продукту, та покращити його якість, або запровадити щось нове, спрямоване на бажання клієнтів, що може спричинити підвищення попиту.

Деякі туристичні фірми використовують блоги інформування клієнтів про нові можливості, що надає фірма, дякують своїм клієнтам за лояльність та віру в них, інформують про нові події, рекламні заходи, спеціальні пропозиції. У блог завантажуються відео, фото, різні зображення, що робить туристичний продукт наочним і більш привабливим [5, с. 218].

Ефективне просування блогу туристичної весільної агенції починається зі створення захоплюючого і цікавого вмісту. Можна розповісти історії успішних весільних подорожей, поділитись ексклюзивними враженнями від унікальних локацій та розкрити таємниці створення чарівної весільної атмосфери. Фотографії, відеоматеріали та особисті розповіді допомагатимуть відтворити атмосферу та привертати увагу аудиторії.

Залучення впливових особистостей та туристичних блогерів теж є потужним інструментом для просування. Варто запросити їх долучитися до весільних подорожей, надати можливість відвідати ексклюзивні локації та ділитися власним досвідом. Їхні враження і рекомендації привертають увагу нових клієнтів та підсилюють авторитет туристичного агентства.

Можна також організувати віртуальні тури та вебінари, на яких варто детально розповісти про усі переваги та особливості весільних подорожей. На таких вебінарах можна ділитись корисними порадами, трендами та ексклюзивними пропозиціями. Це не лише покращить знання аудиторії, але й підсилить довіру до агентства. Взаємодія із слухачами у режимі реального часу створить позитивний образ туристичного бренду та підвищить зацікавленість у використанні весільних послуг.

Розглядаючи особливості маркетингу весільних послуг, варто зупинитись і на специфіці ведення рекламної кампанії туристичного агентства.

Реклама великою мірою визначає сучасний стан туризму, надаючи йому широкі можливості для зростання та розвитку як в межах конкретного міста чи країни, так і на світовому рівні. Без реклами туризм, ймовірно, не був би таким відомим і популярним, і лише обмежена кількість осіб користувалася б послугами цієї галузі. Реклама відіграє ключову роль у реалізації проєктів, збільшенні продажів, розширенні географії туристичних подорожей та залученні нових клієнтів.

Реклама в туризмі виступає формою непрямого спілкування між туристичним продуктом і споживачем. Вона передає інформацію про компанію та її туристичні послуги, намагаючись переконати потенційних клієнтів обрати саме цю компанію і її продукт. Реклама також сприяє зміцненню віри постійних клієнтів у свій вибір.

Реклама в туризмі необхідна для формування позитивного враження та впливу на суспільство. Важливо зауважити, що цей вплив не повинен розглядатися як примушення або маніпулювання, але як професійне стимулювання актуальних потреб, спрямованих на саморозвиток людини. Наприклад, рекламне звернення, що підкреслює значення активного способу життя та пропонує відпочинок на гірськолижному курорті, може висвітлювати всі можливості для зміцнення здоров'я через різноманітні послуги [23, с. 121].

Організація рекламної кампанії для туристичної весільної агенції має свої унікальні вимоги та особливості. Перш за все, важливо висвітлити романтичний та ексклюзивний характер відпочинку, який пропонує агентство. Варто використовувати візуальний контент, який демонструє привабливість обраного місця для весільного туризму.

Важливо також зосереджувати увагу на створенні індивідуальних та персоналізованих пакетів для молодят, виокремлюючи унікальні особливості кожного місця. Важливо акцентувати увагу на перевагах «туристичних» весіль, наголошуючи на атмосфері, яка допомагає створити неповторний весільний досвід.

Не треба забувати і про електронну пошту як засіб для розсилки персоналізованих пропозицій та спеціальних промоакцій. Упродовж реалізації ідеї розсилки акцій для подальшого удосконалення стратегії просування можна проаналізувати результати рекламної кампанії, враховуючи реакцію клієнтів та ефективність кожного каналу реклами.

Отже, можна зазначити, що маркетингові стратегії для організації туризму весіль стануть успішними, якщо вони будуть зорієнтовані на створення неповторних та емоційно насичених вражень для молодят. Зосередження на креативному та захоплюючому вмісті, співпраця з впливовими особистостями, а також активне використання соціальних мереж та електронної пошти дозволяє підкреслити унікальність і привабливість весільних турів. Персоналізовані та ексклюзивні пропозиції, які відображають культурні та природні багатства локацій, підсилюють привабливість агентства. Аналіз ефективності компаній та постійне вдосконалення стратегій є ключовими факторами успішного розвитку сегменту весільного туризму.

2.3. Перспективи розвитку весільного туризму

Сучасні ринкові перетворення в Україні вимагають належної уваги до формування конструктивної туристичної політики. На рівнях держави,

регіону та окремих підприємств рекреаційно-туристичного комплексу можна виділити відповідно державну, регіональну політику та політику підприємств. Моделювання туристичної політики включає стратегічне планування і комплексний документ, який охоплює аналітичну і прогнозну інформацію, систему заходів і проєктів, передбачених для виконання державними органами та іншими учасниками ринку туристичних послуг.

Головною метою державної туристичної політики є створення конкурентоспроможного рекреаційно-туристичного комплексу. Цей комплекс повинен відповідати потребам як внутрішніх, так і зарубіжних споживачів туристичного продукту, сприяти економічному розвитку країни шляхом збільшення кількості робочих місць та фінансових потоків. Також важливо зберігати культурну і природну спадщину країни [22, с. 40].

Метою розвитку туризму в Україні є створення сприятливого організаційно-правового та економічного середовища для розвитку цієї галузі, а також формування конкурентоспроможного на світовому ринку вітчизняного туристичного продукту. Це досягається шляхом ефективного використання природного та історико-культурного потенціалу України, забезпечення соціально-економічних інтересів країни та збереження екологічної безпеки.

Туризм, як вид діяльності, взаємодіє з різними галузями економіки, тому важливо розглядати його вплив на економіку України з урахуванням суміжних галузей.

Туристична індустрія включає всі туристичні підприємства та суб'єкти, які надають основні і супутні послуги для туристів. Сюди відносяться різноманітні галузі обслуговування, такі як ресторани, мотелі, готелі, будинки відпочинку, об'єкти пізнавального, лікувального, оздоровчого, спортивного, ділового призначення та послуги транспорту й екскурсій [47, с. 70].

Весільний туризм в Україні може стати важливим чинником розвитку туристичної індустрії, що приносить значний прибуток та залучає увагу як

внутрішніх, так і зарубіжних туристів. Інтеграція традиційного весільного досвіду до культурно багатих місць та атмосферних локацій України робить нашу державу привабливою для пар, які шукають унікальний та романтичний весільний досвід.

Весільний туризм сприяє розширенню туристичної географії України, актуалізуючи не лише великі міста, але й мальовничі природні ландшафти та історичні об'єкти. Віддалені регіони, які раніше залишалися непоміченими, тепер стають популярними точками для весільного туризму, що сприяє розвитку місцевих громад і підвищенню туристичного потенціалу.

Важливо зазначити, що весільний туризм в Україні допомагає зберігати та просувати культурні традиції. Це включає в себе участь іноземних туристів у традиційних обрядах, використання місцевих звичаїв та ремесел у організації весіль, що дозволяє розкривати унікальність української культури, залучаючи нових відвідувачів та сприяючи підтримці національних традицій в епоху глобалізації.

Інноваційні процеси в усіх галузях суспільної діяльності мають свої унікальні особливості, але водночас вони підпорядковані загальним закономірностям розвитку. Це також стосується сфери туризму, яка взаємодіє з соціально-економічною системою країни. Успішний розвиток туристичного бізнесу залежить від якості наданих послуг та ефективного впровадження інновацій у організаційні процеси та управління.

Інноваційна діяльність в туризмі охоплює увесь процес, включаючи маркетингові дослідження для залучення нових клієнтів, створення інформаційного середовища для конкурентного аналізу, пошук ідей і рішень, а також виявлення партнерів і фінансування для інноваційних проєктів [69, с. 17].

Інновації у туристичній галузі спрямовані на розробку або вдосконалення існуючих туристичних продуктів, залучення раніше не використовуваних туристичних ресурсів, відкриття та освоєння нових ринків збуту, використання передових технологій, зокрема ІТ, у наданні

туристичних та інших послуг, а також впровадження сучасних методів управління в туристичних підприємствах. У туристичній індустрії інновації характеризуються тісною взаємодією між виробниками та споживачами туристичних послуг, акцентом на постійне удосконалення взаємодії зі споживачами та задоволенням їхніх потреб, а також прямим залученням споживачів до процесу надання послуг.

У сучасний період туристична галузь розвиває інноваційну діяльність у трьох основних напрямках: впровадження організаційних інновацій, пов'язаних із розвитком підприємництва та туристичного бізнесу, включаючи реорганізацію, укрупнення, об'єднання та поглиблення діяльності конкуруючих суб'єктів; маркетингові інновації для задоволення потреб цільових клієнтів та залучення нових сегментів ринку; періодичні інновації (продуктові інновації), спрямовані на зміну споживчих властивостей туристичного продукту, його позиціонування та надання конкурентних переваг.

Слід зазначити, що в туристичній індустрії України інновації обумовлені специфічними особливостями, такими як застаріла матеріально-технічна база, недостатня кількість місць для розміщення туристів, низький рівень розвитку окремих елементів туристичної інфраструктури, логістичні проблеми, несвоєчасне обладнання рекреаційних зон, відсутність кваліфікованих спеціалістів у сфері туризму та інші [20, с. 260].

Дослідниця С. А. Севастьянова визначає вісім принципів інновацій у туризмі, які включають:

– Принцип науковості – використання наукових знань і методів для реалізації інновацій, відповідно до потреб туристів.

– Принцип системності – стратегія інноваційного розвитку туризму повинна враховувати фактори та умови, необхідні для задоволення потреб людей у рекреації та відпочинку, включаючи чинники прямого і непрямого зовнішнього середовища.

– Принцип відповідності інновацій потребам туристів – пропозиція лише тих нововведень, які дійсно потрібні клієнтові, а не тих, які може зробити й впровадити туристична фірма.

– Принцип позитивності результатів – уникнення непередбаченого створення та впровадження нововведень, які можуть бути небезпечними для туриста, туристичного підприємства, оточуючого середовища та суспільства загалом.

– Принцип іманентності інвестиційним процесам – використання інвестиційних ресурсів для проведення досліджень, розробки та матеріалізації інновацій, ефективність яких визначається значимістю та масштабністю нововведень.

– Принцип відповідності інноваційної діяльності та її результатів рівню розвитку суспільства.

– Принцип зв'язності – кожен новий продукт на певному етапі свого життєвого циклу має стимулювати ідею створення наступного нововведення та забезпечувати фінансову підтримку цього процесу.

– Принцип безпеки – нововведення повинно гарантувати відсутність шкоди для людини та навколишнього середовища [24, с. 67].

Весільний туризм в Україні, який набуває все більшої популярності серед молодят, у своєму розвитку повинен послуговуватися розробками як вчених-теоретиків, так й практиків. Інноваційний розвиток цього сектору в сучасних умовах має включати створення унікальних весільних пакетів, до яких входять не лише традиційні послуги весільної агенції, але й розширені варіанти: тематичні весілля, пригодницькі події та спеціальні розваги для гостей.

Зокрема, інноваційні весільні туристичні пакети можуть включати ексклюзивні локації, як от, замки, палаци, виноробні чи інші природні локації, де молодята можуть здійснити свої мрії про весілля. Важливим аспектом такого розвитку є також співпраця з місцевими виробниками та майстрами для створення унікальних елементів весільного декору та одягу.

Інноваційні підходи також включають використання новітніх технологій для організації весільних подій: віртуальні тури локаціями, онлайн-трансляції весільних церемоній для гостей, які не можуть бути присутні фізично, використання інтерактивних додатків для планування події. Це дозволить зробити весілля в Україні незабутнім і сучасним для молодят та їхніх гостей, залучаючи до цього процесу як місцевих, так й іноземних туристів.

Туристичний продукт успішно розвивається у тих випадках, коли ефективно реалізується туристична політика. Головною метою такої політики є збереження єдності та цілісності країни шляхом досягнення балансу між державними і регіональними інтересами. Зазвичай критерії стійкого розвитку туристичних систем включають:

- Постійне економічне зростання, що виявляється у зростанні валової доданої вартості, яку генерує туристична система. Це важливий показник економічного успіху та внеску туризму у загальний розвиток країни.

- Дотримання туристично-рекреаційної здатності туристичної системи, яке включає оптимізацію навантаження на навколишнє середовище та забезпечення відновлення природних ресурсів, що знаходяться в межах туристичної системи. Це спрямовано на збереження природного середовища для майбутніх поколінь.

- Підвищення соціально-економічного добробуту місцевого населення, що включає покращення якості життя громадян та створення умов для соціально-економічного розвитку регіонів і країни. Це може включати створення нових робочих місць, підвищення рівня освіти, покращення інфраструктури.

- Покращення соціального клімату на території туристичної системи, яке орієнтоване на підвищення якості життя та задоволення потреб місцевого населення, а також на створення сприятливого і відкритого середовища для туристів [25, с. 253].

Регіони України мають значний потенціал для розвитку туризму та володіють декількома ключовими перевагами у цьому секторі:

– Присутність природних лікувальних вод, мінералів та інших бальнеологічних ресурсів робить регіони привабливими для туристів, які шукають відпочинок і відновлення здоров'я.

– Наявність розвиненої історичної та культурної інфраструктури, яка може служити привабливими туристичними об'єктами, сприяє розвитку рекреаційної сфери.

– Наявність активних туристичних підприємств сприяє розвитку і рекламі туристичних напрямків та послуг у регіоні.

– Наявність численних історичних, природних та архітектурних пам'яток, а також багата культурна спадщина, роблять регіони привабливими для туристів, які цінують культурні та історичні аспекти подорожей.

– Сплановане і раціональне використання території сприяє розвитку інфраструктури та забезпеченню зручних умов для туристів.

– Наявність стабільного та зростаючого ринку споживання забезпечує попит на туристичні послуги і товари [4, с. 27].

Розвиток інноваційного весільного туристичного продукту є ключовим напрямком для залучення уваги молодих пар та створення унікального досвіду для них та їхніх гостей. Однією з головних інновацій може бути впровадження концепції «весілля-подорож». Такий підхід включає в себе пакетні пропозиції, які поєднують весільну церемонію та медовий місяць в одній локації або кількох захоплюючих місцях.

Не менш важливим є активне використання маркетингу в соціальних мережах та онлайн-платформах для просування інноваційного весільного туристичного продукту. Створення цікавого контенту та залучення впливових осіб може значно збільшити популярність такого продукту серед цільової аудиторії.

Основна проблема у функціонуванні сучасної сфери туристичних послуг в Україні полягає у складній соціально-економічній ситуації та

активному воєнному конфлікту на території країни. Названі чинники зумовлюють відсутність зацікавлення іноземних туристів відвідувати Україну, вони надають перевагу іншим країнам.

Поряд із цим існують інші проблеми: відсутність ефективної стратегії розвитку туризму на рівнях національного та регіонального управління, недостатньо розвинена інфраструктура, неефективна промоція України на міжнародних ринках, недоліки у системі транспортного обслуговування. Ці чинники ускладнюють швидкий розвиток туристичної галузі країни, впливаючи на вибір туристів.

Основна проблема у розвитку туризму в Україні також полягає в неефективному та нерациональному використанні природних ресурсів. Важливо визначити чітку стратегію для індустрії туризму та здійснювати її ефективне регулювання.

Не менш важливим аспектом є якість туристичних послуг, де Україна відстає від багатьох країн із схожим потенціалом. Це призводить до того, що багато громадян віддають перевагу іноземним курортам, отримуючи вищий рівень обслуговування та комфорту за ті ж самі гроші і водночас стаючи інвесторами в економіку інших країн [54, с. 198].

Для вирішення проблем розвитку весільного туризму в Україні можна вжити ряд заходів, що сприятимуть зростанню привабливості цієї галузі та полегшать організацію весіль для молодят і їх гостей. Серед шляхів вдосконалення галузі весільного туризму можна виокремити:

1. Розвиток і просування нових туристичних локацій, які підходять для весільних подій: замків, історичних міст, природних заповідників та інших унікальних місць. Варто залучати місцеву владу та бізнес до створення сприятливого середовища для весільного туризму.

2. Розробка та впровадження стандартів для весільних послуг може сприяти підвищенню якості обслуговування та створенню довіри серед клієнтів. Це включає стандартизацію весільних пакетів, які надають послуги відповідно до визначених критеріїв якості.

3. Забезпечення необхідної інфраструктури для весільних подій, як от, парковки, готелі, ресторани та інші зручності. Це сприятиме комфортному перебуванню гостей та позитивному враженню від візиту.

4. Співпраця з місцевими виробниками, ресторанами, флористами та іншими підприємцями може підтримати розвиток весільного туризму. Спільна реклама та пакетні пропозиції привертатимуть більше клієнтів і створюватимуть більше можливостей для місцевих бізнесів.

5. Застосування ефективних маркетингових стратегій в Інтернеті та соціальних мережах може підвищити впізнаваність весільних туристичних послуг. Креативний контент, участь у весільних виставках, а також співпраця з впливовими особами можуть стати ефективними інструментами просування.

Отож, можна стверджувати, що перспективи розвитку весільного туризму в Україні є позитивними, оскільки країна володіє великим потенціалом, унікальними туристичними локаціями та культурними традиціями. Інноваційні підходи до організації весіль, стандартизація послуг та активна маркетингова кампанія можуть привертати не лише внутрішніх, але і зарубіжних молодят. Запровадження цих заходів сприятиме не лише економічному зростанню галузі, але й позитивному становленню України як важливого весільного туристичного напрямку.

РОЗДІЛ 3

МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ

3.1. Організація весільних турів у провідних країнах світу

У сучасному світі, де глобалізація і культурний обмін набувають все більшого значення, де кожен аспект життя стає об'єктом вивчення та аналізу, весільні тури в провідних країнах світу є темою, що привертає увагу науковців. Весільні тури стають не лише споживчим трендом, але й важливим аспектом культурної адаптації та взаєморозуміння. В контексті міжнародного туризму ця тема відкриває нові можливості для вивчення впливу культурних особливостей різних країн на організацію та проведення весіль.

Серед найпопулярніших країн, які сьогодні молодята обирають для весільної подорожі, можна виокремити такі: Туреччина; Греція; Італія; Єгипет; Франція. Розглянемо культурні та туристичні особливості, що стали основою для зростання популярності у галузі туризму весіль, у кожній з цих держав.

Однією з найпопулярніших туристичних країн Середземноморського басейну є Туреччина. Відпочинок у цій країні – це найдовший туристичний сезон у Європі, можливість отримання візи після прильоту, гарячі тури, екскурсії, доступні ціни і хороший відпочинок. Ця країна володіє значними рекреаційно-туристичними ресурсами. Все це дозволяє розвиватися туризму досить швидкими темпами.

Туреччина має великий туристичний потенціал. Пляжі й курорти її субтропічних узбережь доповнюються багатими археологічними та архітектурними пам'ятками, починаючи з часів Хетської держави і гомерівської Трої. Особливо багато пам'яток часів стародавніх Греції та Риму. Використанню цього потенціалу заважають релігійні проблеми і слабкість відповідної інфраструктури. Знову ж таки, сучасний потік у Туреччину туристів з України та інших пострадянських країн має для неї

велике значення. Найвідомішою курортною зоною стало Середземноморське узбережжя з центром Анталія. Важливим чинником розвитку рекреацій і туризму в Туреччині є її географічне розташування. Туреччина посідає 3 місце в загальному списку найбільш відвідуваних країн світу [27, с. 36].

До туристичних об'єктів країни належать 32 національні парки, розміщені в усіх регіонах країни. Багато з них органічно поєднують у собі природні об'єкти з пам'ятками історії й архітектури. Значна кількість туристичних об'єктів локалізована у найбільшому місті країни – Стамбулі [57, с. 119].

Туреччина, відома своєю багатою історією, культурою та краєвидами, є ідеальним місцем для організації весільних турів. На території країни міститься розмаїття локацій, де мрії про романтичне весілля можуть стати реальністю. Із традиційною гостинністю та багатою культурною спадщиною, Туреччина є чудовим варіантом для пар, які прагнуть неповторності та екзотики у найважливіший день свого життя.

За оцінками ВТО, сучасна Греція входить у десятку передових країн світу щодо забезпеченості туристичними ресурсами усіх напрямів рекреаційного обслуговування населення. На думку фахівців, Греція є лідером у багатьох сферах туристичного обслуговування в регіоні, включаючи рекреаційно-пляжну, спортивно-оздоровчу, культурно-пізнавальну та паломницьку. Країна посідає четверте місце в рейтингу літнього відпочинку в Європі, що становить до 5 % громадян ЄС – після Іспанії (10 %), Італії (7 %) та Франції (6 %). Ця держава постійно нарощує свій туристично-рекреаційний потенціал за рахунок освоєння нових туристичних ресурсів та шляхів пошуку оптимізації туристичного ринку в умовах жорсткої міжнародної конкуренції й складної фінансово-економічної кризи, що дає їй змогу отримувати значні прибутки за рахунок іноземного туризму (до 20 млрд. у рік), який ця країна намагається постійно стимулювати, вживаючи різноманітні успішні управлінсько-правові заходи [41, с. 129].

Греція, зі своїми природними ресурсами, старовинними містами і культурною спадщиною, є відомою країною для організації весільних турів. Весільні тури в Греції – це не лише краса, але й занурення в традиції та культуру. Весільні обряди, пройняті духом стародавніх звичаїв, надають унікальний характер цій святковій події. З урахуванням кулінарних насолод та музичних традицій, весілля в Греції стає справжньою подорожжю крізь час та простір, де сучасність переплітається з античною спадщиною.

Італія має багаті високоякісні природні і культурно-історичні ресурси, які формують унікальну базу для розвитку туризму. На території Італії створено і функціонує 24 національні, численні регіональні парки, морські райони, державні водосховища та водно-болотні угіддя. Різного роду природоохоронні території складають 10 % площі країни і їх кількість постійно зростає, що сприяє збереженню природної спадщини. Лідерство Італії серед культурних дестинацій світу підтверджується найбільшою кількістю об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. У країні розміщено 49 об'єктів (45 культурних і 4 природних), що внесені до Списку Світової спадщини, який в цілому нараховує 981 об'єкт. Крім того, для італійського туристичного бізнесу типовим є переважання малих підприємств. Стиль життя їх власників чи керівників складає окрему атракцію, дає можливість туристам здобути унікальний досвід. Упродовж багатьох років у країні сформувався широкий спектр привабливих туристичних об'єктів, що здатний задовольнити потреби найвибагливішого туриста з різноманітними смаками і уподобаннями. Як наслідок – туризм відіграє важливу роль в економіці Італії [48, с. 89].

Італія займає провідне місце в міжнародному туризмі, адже є однією із найбільш відвідуваних країн не лише Європи, а й усього світу. Характерною рисою розвитку туризму в Італії є те, що країна близько розміщена до основних туристичних ринків, має розвинену туристичну інфраструктуру. Розташування по сусідству із Західноєвропейським, Центральньо-Східноєвропейським туристичними районами, близьке розміщення до

Близькосхідного й Африканського туристичних регіонів є надзвичайно важливим, адже основні туристичні потоки до Італії спрямовані саме з країн названих регіонів.

Особливостями сучасного туристичного розвитку Італії є щорічне зростання кількості туристичних прибуттів; значні обсяги надходжень від туристичної галузі; позитивне сальдо туристичних потоків; висока частка туризму у ВВП країни. Все це свідчить про те, що Італія є одним із туристичних лідерів на міжнародному туристичному ринку [32, с. 102].

Італійські області мають у своєму розпорядженні значну кількість автономних спортивних споруд і розважальних комплексів, стадіонів, гімнастичних залів, басейнів, ковзанок і вело доріжок, танцювальних залів й атракціонів, церков і монастирів, замків і фортець, цирків шапіто й цілодобових критих павільйонів, площ й обладнаних приміщень для проведення громадських видовищних заходів, карти, маршрути, прогнози погоди, календарі виставок і подій, традиції, шопінг, довідники послуг [18, с. 15].

Італія, країна із величезною культурною спадщиною і природною красою, є ідеальним вибором для проведення весільних турів (від винних регіонів Тоскани до казкових каналів Венеції і захоплюючих берегів Амальфі). Італія пропонує безліч ексклюзивних локацій для весільного свята. Вілли, палаци та історичні міста служать чудовим тлом для того, щоб весільна історія стала частиною величної італійської культури.

Італія пропонує закоханим відвідати місто вічної любові і шедеври італійської архітектури – Верону. Це місто підкорює давньоримським амфітеатром «Арена», який є третім за величиною в світі [30]. Тут не просто можна провести незвичайну весільну церемонію, але й організувати побачення, романтичну вечерю, квест для другої половинки чи зробити пропозицію.

Кожне італійське містечко наповнене почуттями, особливо дана країна приваблює літніх людей, які прагнуть відсвяткувати якусь значну для обох

дату. Для таких пар пропонуються, як екскурсії вузькими вуличками, так і прогулянки на водному таксі по Гранд Каналу – єдиній у світі «водній вулиці». У ході цього закохані туристи мають можливість побачити понад 200 мармурових палаців, які прикрашають звивистий водний шлях.

Весільні тури в Італії дозволяють не лише насолоджуватися красою місцевостей, але й занурюватися в багату культурну спадщину та традиції. Весільні обряди, переплетені зі старовинними звичаями, створюють неповторний атмосферний фон. Кожен елемент – від кулінарії та музики до вишуканого вбрання – виражає унікальний дух Італії. Таким чином, весілля в Італії перетворюється на справжню культурну подорож, де можна відчутися вдячність за італійську гостинність і красу.

Арабська Республіка Єгипет входить до Африканського туристичного регіону й має досить вигідне геотуристичне розташування, адже розміщена в безпосередній близькості до одного з найбільших споживчих туристичних ринків – Європи – та має вихід до узбережжя Середземного й Червоного морів. Держава є осередком давньої цивілізації, а на її території розташовані всесвітньо відомі атракції (піраміди Гізи, долина царів у Луксорі, гора Мойсея, монастир святої Катерини), а також музеї із безцінними колекціями історичного і культурного значення. Туризм Єгипту відіграє надзвичайно важливу економічну роль, адже є одним із найбільших джерел прибутків у бюджеті країни. Незважаючи на низку негативних політичних чинників, таких як постійні терористичні атаки й напади на іноземців у країні, нестабільну політичну ситуацію в межах кордонів держави, а також сусідство з осередком міжнародної напруги, у центрі котрого розміщені сектор Газа, Ізраїль і Палестина, – туризм у державі розвивається досить активно [33, с. 227].

Єгипет є привабливим місцем для організації весільних турів та пропонує широкі можливості для створення неповторного весілля. Особливим аспектом організації весільних турів у Єгипті є поєднання розкоші і традиційної гостинності. Ідеально поєднані з сучасними

зручностями, місцеві туристичні дестинації пропонують ексклюзивні весільні пакети, які включають у себе вражаючі весільні церемонії на пляжі, елегантні бенкети під зірками та ін. Затишність та екзотика Єгипту додають весіллю неповторного колориту та роблять цей день надзвичайно особливим для молодят.

Цікавою історією, неповторною культурною спадщиною, гастрономічними особливостями приваблює туристів і Франція. Однак, значна роль у розвитку туризму країни належить природним рекреаційним ресурсам, які є основою для розвитку рекреаційного туризму, зокрема, таких його різновидів як пляжно-відпочинковий, гірськолижний, лікувально-оздоровчий туризм. Природні рекреаційні ресурси Франції надзвичайно різноманітні і саме вони визначають рекреаційну спеціалізацію країни [50, с. 28]. Приморські, гірськолижні, бальнеологічні курорти країни характеризуються високою якістю пропонованих послуг і вважаються одними з найкращих у світі.

Комплексну туристичну спеціалізацію має Париж. Як політична й економічна столиця Франції, де перебувають уряд і парламент, розміщуються ЮНЕСКО й більше 100 міжнародних організацій, штаб-квартири найбільших світових компаній, він приймає велику кількість ділових туристів. Будучи посередником у внутрішній і зовнішній торгівлі французьких районів, столиця є місцем проведення численних виставок та ярмарків. Париж є центром світової моди й торгівлі предметами розкоші. Багато туристів приїжджають сюди тільки для того, щоб відвідати знамениті butikи та придбати речі всесвітньо відомих модельєрів. Все це зумовило особливу роль Парижу в розвитку туризму у Франції – не тільки культурно-пізнавального, а й ділового, освітнього, розважального та релігійного [22, с. 15].

Франція, країна романтики і елегантності, є ідеальним місцем для організації весільних турів. Від затишних сіл, розташованих серед виноградників, до чарівних замків Луари та прекрасних пляжів Провансу, Франція пропонує розмаїття унікальних локацій для створення незабутнього

весілля. Автентичні кафе Парижа, вишукані провінційні готелі стають ідеальним тлом для закоханих.

Організація весільних турів у Франції вирізняється вишуканим підходом та неперевершеним стилем. Люксові готелі пропонують ексклюзивні весільні пакети, які включають в себе не лише вражаючі весільні церемонії, але й витончені бенкетні заходи, під час яких шеф-кухарі пропонують справжні шедеври кулінарного мистецтва. Кожен елемент, від квіткового оформлення до музичного супроводу, містить в собі відбиток французького шарму та класики, що робить весілля у Франції неперевершеним образом романтики та стилю.

Отож, можна підсумувати, що кожна із зазначених вище країн пропонує унікальні локації та послуги, які задовольняють високі вимоги молодят. Розкіш, елегантність та культурна різноманітність цих країн взаємодіють, створюючи неповторний весільний досвід, який залишає незабутні враження та є втіленням романтики. Організація весільних турів у цих провідних країнах розвитку туризму визначається витонченим підходом та турботою про деталі, надаючи молодятam унікальний шанс здійснити свої мрії про весілля у різноманітних образах світової естетики.

3.2. Світові весільні туристичні напрямки та дестинації

Весілля для багатьох людей є важливою подією в житті. Тому сьогодні існують різні форми та пропозиції його організації. Це родинне святкування з кожним роком привертає все більшу увагу та спонукає туристичні агенції формувати новітні пропозиції.

За статистикою, яку представляє на офіційному сайті компанія «Condor Ferries», весільним туризмом цікавляться більше молодих пар. Середній вік жінок – 29 років, а чоловіків – 31 рік і понад 25 % обирають весілля за кордоном. Також на 80 % зросла кількість ЛГБТ туристів, які користуються послугами весільного туризму [64].

Варто звернути увагу на те, що для 47 % партнерів, коли вони планують свою мандрівку, велике значення відіграє клімат. Тому найпопулярнішими міжнародними напрямками весільного туризму є: Мексика (15 %), Гаваї (12%), Ямайка (7 %), Багами (5 %), Італія (5 %), Франція (3 %). Але найпопулярнішими «весільними дестинаціями» серед ЛГБТ туристів є: Нью-Йорк, Лас-Вегас, який вважається «Весільною столицею світу», оскільки тут легко отримати недорогий дозвіл на шлюб і Португалія. Проте, за даними Honeymoon Dreams, у 2020 р. Мальдіви стали найкращим місцем для медового місяця [65].

Загалом у світі щороку відбувається 340 000 весіль і велика кількість з них – у Мексиці [67]. Тут пропонується відпочинок залежно від побажань закоханих. Це може бути весілля в сільському стилі на ранчо, церемонія на пляжному курорті. Наприклад, Пляж Марома (Плайя Марома) часто з'являється в списках найкрасивіших пляжів не лише Мексики, а й світу. Це десятки гектарів джунглів на узбережжі Карибського моря.

Також практикуються такі оригінальні способи проведення весільних церемоній як підводна церемонія одруження. Під час неї пари обмінюються обітницями і пов'язують свій союз у незвичайних, сюрреалістичних умовах. Найчастіше щаслива пара одягнена у весільне вбрання, а також підводне спорядження, щоб зробити занурення на 12 метрову глибину. Але якщо це не просто подорож закоханих, медовий місяць, а справжнє весілля, то для того, щоб церемонія в Мексиці визналася офіційною, необхідно зібрати всі визначені законом документи і виконати усі вимоги [38].

Крім вищезгаданих країн, які пропонують туристичні послуги для закоханих, світовою популярністю користуються: Шрі-Ланка, Домініканська Республіка, ОАЕ, Карибський басейн, Кіпр, Таїланд. Про це свідчать опитування, проведені американською компанією The Knot Real Wedding [70]. Кожна з цих країн має свої переваги. Усіх їх об'єднує те, що вони більше підходять для туристів, які надають перевагу пляжному відпочинку, відвідуванню екзотичних країн.

Наприклад, перевагою відпочинку на Кіпрі є те, що туристи мають можливість поєднати громадянську церемонію шлюбу з обрядом вінчання, причому з католицьким і православним. Серед варіантів проведення весілля на Кіпрі є символічне, церковне (релігійне) та цивільне весілля. Але, на відміну від офіційних, неформальні церемонії проводяться практично скрізь. Такий вид подорожі пари вибирають і тоді, коли хочуть відзначити річницю свого весілля [39].

Туристи також надають перевагу міським весільним турам. Залежно від цього агентство має можливість запропонувати подорож, підлаштовуючись під будь-яку пору року. Названі туристи, зазвичай, обирають Рим, Венецію, Лондон, Прагу, Берлін, Париж та багато інших цікавих іноземних міст.

Цікаві пропозиції для закоханих пар пропонуються в Чехії, де функціонують відомі гірськолижні курорти Шпіндлерів Млин, Танвалдські-Шпичак, Кліновець тощо.

Наведені приклади свідчать, що весільний туризм зосереджується не просто на традиційних формах, але для організації весільних турів та церемоній залучаються інші види туризму.

Організація весільних турів у кожній країні є своєрідною. Ввраховуються традиції та культура країни, в якій планується відпочинок. Досить велика кількість закоханих пар відправляється у весільну подорож до Європи, де вони можуть провести цікаві весільні церемонії та обряди. Сьогодні навіть існує список країн, де будь-яка людина може легко організувати своє свято.

Оскільки весільний туризм – це вид туризму для закоханих і тут має все розроблятися за індивідуальною програмою, то відповідно, його організація суттєво відрізняється від інших видів. Тому в окремих зарубіжних країнах існують агентства, які повністю зорієнтовані на розробку весільних подорожей.

Таким чином, весільний туризм зорієнтований не лише на медовий місяць, але й існують окремі його різновиди. Це може бути: офіційна церемонія, обряд вінчання (символічна весільна церемонія), романтична подорож, святкування річниці (золоте весілля, паперове весілля, срібне весілля, шкіряне весілля, дерев'яне весілля та ін.).

Але, якщо для традиційної церемонії за кордоном можна обрати будь-яку країну, то для організації весільної подорожі у формі святкування річниці зазвичай обирають країну, яка пов'язана з тематикою річниці.

Наприклад, для святкування «паперового весілля» обираються міста країн, які славляться своїми бібліотеками, паперовими зібраннями. Серед них цікавим є польське місто Дублін, яке відоме бібліотекою Триніті-коледжу або Японія з її паперовими дверима-седзі, гравюрами та орігами. Для святкування шкіряного весілля туристичні весільні агентства пропонують парам подорож до Техасу, де вони можуть відчувати себе у ролі ковбоїв та низку інших цікавих програм.

Для організації незабутньої подорожі для закоханих агентства враховують різну мотивацію туристів: бажання пізнавати нову культуру, здійснити дитячу мрію, організувати відпочинок, створити приємні спогади, емоції та ін. Тому організувати весільну подорож доволі непросто та витратно, адже крім згаданого, весільним агентствам необхідна співпраця не лише з іншими агентствами, але й з готелями, ресторанами, і звичайно, тут важливо враховувати, як матеріальні можливості самого агентства, так і споживача.

Усі вищеперераховані послуги, які повинні включатись до «пакету послуг весільного туризму», є доречними в різних формах організації весільного туризму, починаючи від традиційної церемонії, медового місяця, вінчання, святкування річниці, круїзу та ін.

Тому агенції формують різні цінові пропозиції. Наприклад, туристичне агентство «Destify» проаналізувало більше 100 організованих ним весіль для порівняння ціни з традиційним весіллям і виявилось, що більшість значно

заощадила. Найбільшими складовими, що визначають витрати на весілля, є вибір місця проведення та кількість гостей, які відвідують церемонію [65]. Названа агенція акцентує увагу на ціноутворенні, пропонуючи туристам можливість заощадити порівняно із традиційним весіллям.

Понад два десятиліття досвіду роботи в туристичній індустрії має туристичне агентство «Marquis Vacations» (Дженкінтауні, штат Пенсільванія, США). Важлива мета названого агентства – реагування в організації подорожей на персоналізовані запити клієнтів. У переліку послуг установи круїзи, романтичні подорожі тощо. Офіційний сайт агентства містить усю необхідну інформацію, яка допоможе потенційним туристам швидко зрозуміти як можуть бути задоволені їхні запити [66].

Отже, хоча весільний туризм і пов'язаний з низкою родинних подій, туристичні агенції зарубіжних країн пропонують і створюють різноманітні варіанти не просто «весілля в дестинації», але й проведення річниць, вінчання, медового місяця та шукають нові форми організації відпочинку, аби залучити якомога більше не просто молодят, а взагалі закоханих пар. Варто зауважити, що весільний туризм, хоча і є поширеним більше серед молодих пар, проте, спирається не лише на молодят, та не обмежується просто проведенням весілля в гарному місці чи іншій країні, а навпаки розкриває межі, як і для молодих людей, так і для старшого покоління. Акцент в організації весільного туризму робиться на тому, що «кохання не має вікових обмежень», і влаштувати собі весільну подорож можна завжди і в будь-яку пору року.

Туристичні агенції зарубіжних країн, які адаптувалися до змін туристичного ринку, постійно оновлюють форми своєї роботи, пропозиції, які висвітлюють у соціальних мережах, аби мати можливості для реалізації свого продукту та залучення потенційного туриста.

Однією з позитивних та сильних сторін весільного туризму є попит та актуальність весілля. Закохані пари різної вікової категорії є завжди, проте,

важливо, щоб була для таких пар і доречна пропозиція, яка зацікавить споживача в реальному часі.

За останні двадцять років туризм відіграє все більш помітну роль у світовій економіці. Але на початку 2020 р. відбулося падіння, як міжнародного, так і внутрішнього туристичного руху у зв'язку з появою нового вірусу та введенням карантинних обмежень [13]. Проте, це не зупинило розвиток туристичної індустрії, і пропозиції, хоча і зазнали далеко не позитивних змін, але все ж таки адаптувалися до нових умов.

Також, однією з проблем, яка сьогодні постає перед організаторами весільного туризму є втрата привабливості міст, місць, які раніше вважалися одними з найкращих дестинацій та захоплювали своїми культурними особливостями. Це пов'язано насамперед з тим, що існує величезна кількість туристів, які сьогодні обирають весільний туризм і пропозиції від різних агентств, відповідно послуги також мають здатність повторюватись. І таким чином, втрачається все те особливе, чого прагнуть закохані, адже ринок стає переповненим, і міста, які приваблюють своєю культурою, певною мірою губляться у переліках пропозицій, їх особливість втрачається.

Проблемні питання існують завжди, але головне завдання агентств вміти їх вирішувати, тому й створюються різноманітні проекти, які сприяють змінам. Адже, дуже важливо вміти комунікувати з іншими агентствами, професіоналами, які мають бути залучені до організації весільного відпочинку; пропонувати нові форми роботи, щоб бути конкурентоспроможним бізнесом та приймати зауваження чи побажання від споживачів. І через це у сферу туризму здебільшого залучають працівників з досвідом, бо весільний туризм – це не лише про враження та емоції споживача, але заробіток, що слід зробити, аби отримати позитивний результат.

Тому ринок весільних туристичних послуг продовжує збільшуватись за кордоном, а пропозиції для закоханих різної вікової категорії постійно удосконалюються, залучається велика кількість туристів з різних куточків

світу, і місцевих у тому числі. Весільна подорож у XXI ст. – це не просто медовий місяць, це різні пропозиції для потенційних туристів. І дуже важливо не просто формувати пропозиції, але й вміти їх продавати.

Отже, за кордоном сформувалася система туристичних дестинацій та напрямків, які є особливо привабливими для організації весільного туризму. Однак, зміни у запитах туристів спонукають зарубіжні весільні туристичні агентства розробляти нові цікаві туристичні послуги.

3.3. Використання зарубіжного досвіду та перспективи розширення українського весільного туризму на світовому ринку туристичних послуг

За останні десятиліття весільний туризм стрімко набирає популярності, залучаючи молодят з різних куточків світу. Україна, з її культурою та живописними локаціями, не залишається осторонь цього процесу. Зростання інтересу до весільного туризму в Україні актуалізує питання використання зарубіжного досвіду та розширення можливостей українського весільного туризму на світовому ринку туристичних послуг.

Європа є найбільшим ринком для туризму з відпочинком і розвагами. Тут формуються й сюди спрямовуються головні туристичні потоки. Внутрішньо регіональний характер туризму виражений більш яскраво, аніж міжрегіональний. Інтенсивному внутрішньо-європейському обміну сприяють:

- велика кількість країн на відносно малій території;
- тісні економічні, культурні й етнічні зв'язки між державами;
- розвинена мережа наземних транспортних комунікацій;
- спрощені туристичні формальності;
- велика розмаїтість природних рекреаційних і культурно-історичних визначних пам'яток;
- розвинена туристична інфраструктура [60, с. 204].

Що ж до європейських практик, то чинниками, які визначають особливості туристичної політики ЄС, є політична стабільність, верховенство права, розвинене громадянське суспільство, ефективна соціально-орієнтована економіка, високий рівень життя населення, турбота про охорону культурної спадщини і навколишнього середовища. ЄС проводить активну політику щодо регулювання туризму шляхом розробки рекомендацій, які не мають прямої юридичної сили і не втручаються в національну туристичну політику країн-учасниць, надаючи їм повну свободу дій у процесі створення і просування своїх національних туристичних продуктів [31, с. 167].

Європа зі своєю багатою історією та різноманітністю культур є привабливою локацією для організації весільного туризму. Лідери в галузі подій та розваг пропонують широкий спектр послуг, включаючи ексклюзивні локації, розкішні готелі та вправних координаторів подій, щоб кожне весілля було неповторним. Гастрономічні враження, вишукані бенкетні заходи та персонал, який забезпечує високий стандарт обслуговування, роблять весілля в Європі справжньою подорожжю у світ елегантності та високого класу.

Одним із ключових аспектів весільного туризму у Європі є можливість впровадження унікальних культурних елементів у весільні обряди. Використання традиційних обрядів на весіллі додає не лише автентичності, а й створює неповторний досвід для молодят та їх гостей. Узгодженість високого рівня сервісу, архітектурної краси та культурних традицій робить Європу визнаним лідером у весільному туризмі, пропонуючи парам найвищий рівень розкоші та романтики у найчарівніших куточках континенту.

У багатьох державах світу туризм розвивається як система, яка надає можливості для ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними і релігійними цінностями даної країни і її народу, і дає прибуток в скарбницю. Ця система сприяє економічному розвитку фізичних і юридичних осіб, так чи інакше пов'язаних з наданням туристичних послуг. Окрім значної статті прибутку, туризм є ще і одним з могутніх чинників посилення престижу

країни, зростання її значення в очах світової спільноти і пересічних громадян.

Потенційно Україна могла б належати до туристично найпотужніших і найпривабливіших країн Європи. Багатство і розмаїття української культурної і природної спадщини важко переоцінити. Україна має значний туристичний потенціал, оскільки вона розташована в центрі Європи на перехресті транспортних шляхів та має для поступального розвитку своєї рекреаційної сфери сприятливі природно-кліматичні умови, значний історико-культурний потенціал, необхідні людські та матеріальні ресурси. Унікальні ландшафти, чудові краєвиди, національні парки, заповідники та заказники, мінеральні й термальні води, грязьові джерела створюють усі передумови для формування в Україні високорозвиненого, індустріального, розрахованого навіть на найбільш вибагливих та заможних людей туристичного комплексу [35, с. 78].

Насамперед необхідно зазначити, що туристична галузь в Україні, як і світі загалом, виступає важливою складовою соціально-економічного розвитку. За даними досліджень, позитивний вплив туризму на економічну діяльність постійно зростає. Зокрема, розвиток туризму в Україні істотно впливає на такі сектори економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку, та є одним з найперспективніших напрямів структурної перебудови економіки, що підтримує національні традиції, стимулює розвиток народних промислів, відродження рецептів приготування цікавих і смачних страв, вимагає збереження природи та створення сприятливих соціальних умов.

В Україні дедалі активніше розробляються нові маршрути, розвивається готельна інфраструктура, підвищується рівень обслуговування туристів і зростає відвідуваність туристичних об'єктів. У сукупності ці передумови й сприяють динамічному розвитку туристичного бізнесу в Україні, про що свідчить аналіз туристичних потоків [2, с. 73].

Проаналізувавши особливості європейських практик щодо організації туристичної індустрії, зокрема, весільних турів, можна виокремити такі рекомендації щодо вдосконалення організації весільного туризму в Україні:

1. Засвоєння та адаптація найефективніших зарубіжних практик в організації весільного туризму в Україні. Важливо враховувати не лише структуру подій, а й культурні особливості та традиції, що є важливими для українських пар.

2. Залучення місцевих постачальників та партнерів для організації весільних подій. Взаємодія із відомими менторами, флористами, фотографами та іншими постачальниками послуг дозволить підняти якість та унікальність весільних подій.

3. Врахування українського культурного контексту в організації весіль, адаптація зарубіжних елементів до місцевих традицій. Це допоможе створити автентичний та цікавий досвід для молодят та їх гостей.

4. Організація курсів та тренінгів для фахівців в галузі весільного туризму, зокрема, відповідальних за події координаторів і менеджерів, здатних враховувати світовий досвід та відповідати українським реаліям. Збагачення їх знаннями та навичками практичної роботи.

5. Використання успішних маркетингових стратегій, що вже зарекомендували себе у світовому весільному туризмі, для просування українських весільних послуг на міжнародному ринку. Сприяння впровадженню образу України як привабливого місця для проведення весіль.

Отож, можна зробити висновок, що застосування зарубіжного досвіду в організації весільного туризму в Україні є перспективним напрямом. Світовий досвід дозволяє визначити оптимальні практики, які можна успішно адаптувати до українського суспільного простору, забезпечуючи високу якість та враження від весільних подій. Розвиток місцевого партнерства із відомими менторами та постачальниками послуг, врахування культурних особливостей та включення традицій сприятимуть формуванню рис унікальності весільних подій в Україні.

Курси підготовки для фахівців в галузі весільного туризму відкривають нові можливості для розвитку внутрішнього ринку послуг та сприяють підвищенню професійного рівня в цій галузі. Залучення інноваційних маркетингових стратегій допомагає привертати увагу як місцевих, так і міжнародних клієнтів, піднімаючи конкурентоспроможність України на світовому ринку весільних послуг. Саме тому використання зарубіжного досвіду є необхідним етапом для створення високоякісних та цікавих весільних турів в Україні, що сприятиме розвитку галузі, підвищенню привабливості країни для молодят та їх гостей.

ВИСНОВКИ

На основі дослідження українських і зарубіжних практик організації весільного туризму зроблено наступні висновки.

Витоки весільного туризму сягають весільних подорожей XIX ст. Його становлення у зарубіжних країнах припало на останні десятиріччя XX ст.

У науковій літературі ще не сформовано загальновизнане визначення поняття «весільний туризм», хоча останній є об'єктом наукових досліджень (А. Череднікова, А. Романова, А. Халабуда та ін.). На думку автора, весільний туризм – це подорож закоханих пар за межі свого місця проживання для святкування для обох знаменної дати чи спільного відпочинку з метою поновлення спільних спогадів та почуттів пари при чому, різної вікової категорії. Поняття «весільний туризм» включає не лише весільні церемонії та подорожі, але й цілий пакет весільних послуг, які орієнтовані на потреби споживача.

У науковій літературі весільний туризм розглядають як форму подієвого туризму, молодіжного туризму, сімейного туризму. Але за рішенням Всесвітньо туристичної організації весільний туризм визначається як самостійний вид культурного туризму.

Формою весільного туризму може бути святкування одруження, будь-якої річниці весілля, особливі події у відносинах закоханих. Весільний туризм обирають не лише молодята, але й закохані різної вікової категорії. Це явище набирає популярності як серед пар, які шукають ексклюзивність, так і серед тих, хто бажає поєднати весілля із мандрівкою.

До учасників весільного туризму, окрім молодят та їх гостей, дослідники також відносять різного роду постачальників весільних послуг (фотографи, відеооператори, постачальники весільної провізії, весільні декоратори, організатори та координатори весіль і туристичні компанії, які можуть організувати церемонію, вінчання або подорож).

У своїй організації весільний туризм є одним із складних видів туризму. Головна його особливість – здійснення організації повністю за індивідуальною програмою, залучення спеціального обслуговування. Весільний туризм – це насамперед індивідуальний підхід до молодят, а не пакетний тур.

Основними складовими весільного туризму є неординарні локації, весільна церемонія, весільні послуги, весільні івенти, дотримання правових вимог та процедур, що регулюють укладення шлюбу. В сучасних умовах важливу роль в організації весільного туризму відіграють спеціалізовані інтернет-платформи, сайти туристичних операторів і агенцій. Унікальні та незабутні враження для наречених і гостей створюють технології event-менеджменту.

На розвиток весільного туризму впливає низка культурних і соціальних чинників, серед яких визначальними є традиції і звичаї, міжетнічна взаємодія, комунікація за допомогою соціальних мереж, розвиток споживацьких звичок. Весільний туризм тісно взаємопов'язаний із традиційною культурою та сучасними соціокультурними тенденціями. Культурні відмінності між різними регіонами та країнами формують унікальність весільного туризму. Індивідуалізація життя спонукає молодь до пошуку унікальних локацій та нестандартних форматів весіль. Також спостерігається збільшення популярності весіль за кордоном через бажання пережити особливий момент в непередбачуваних та іноді екстремальних умовах.

В Україні відбувається формування весільного туризму. У цьому процесі можна виділити два етапи: 1) первинне надання туристичними агенціями послуг щодо організації весільного туризму за кордоном; 2) включення вітчизняної туристичної індустрії в процес розробки весільних турів на території України.

В останні роки спостерігається зростання популярності весільних турів серед українських туристів. Багатство культурної спадщини, природних

ресурсів, розмаїття історичних локацій, етнічних традицій роблять Україну привабливим місцем для весіль та романтичних подій. Україна володіє потужним потенціалом для розвитку весільного туризму, який базується не лише на ресурсах, але й на гостинності українського народу. Зростаючий інтерес до цього сегменту туризму створює унікальні можливості для підвищення популярності святкування весіль в Україні.

Маркетингові стратегії в сфері туризму весіль в Україні стають ключовим інструментом для привернення уваги та розширення аудиторії. Використання соціальних мереж, візуально привабливого контенту та інтерактивних платформ сприятиме досягненню ефективного залучення цільової аудиторії. Впровадження інноваційних рекламних кампаній, які акцентують увагу на перевагах весільного туризму в Україні, допоможе розкрити привабливість країни для проведення неповторних весільних подій.

Глобальна експансія весільного туризму відкриває безмежні можливості для молодят та змінює парадигму організації весіль. Зростаючий інтерес до екзотичних та культурно насичених локацій підкреслює необхідність постійного розширення ринку весільного туризму. Індивідуалізація та персоналізація подій стають визначальними чинниками у плануванні та організації весіль, розширюючи спектр послуг. Технологічні інновації в сфері віртуальних турів та онлайн-консультацій надають нові можливості для зручної взаємодії з агентствами та клієнтами. Співпраця з іншими галузями, як от, готельний бізнес та гастрономія, допомагає створювати інтегровані та неповторні весільні пакети.

Характерною рисою організації весільних турів у провідних країнах світу є те, що цей сегмент туризму стає все більш популярним та важливим для молодих пар. Різноманітність культур, мальовничі локації та ексклюзивні можливості, які пропонують країни, надають весільним турам неповторний характер. Високі стандарти обслуговування, естетики та персоналізації весільних подій є особливістю цих країн, що сприяє створенню найвищого рівня сервісу для молодят та їх гостей. Співпраця з місцевими

постачальниками та включення місцевих традицій додають автентичності та унікальності весільним подіям.

Сьогодні найбільше пропозицій для організації весільного туризму надходить від зарубіжних країн. Серед країн найбільш популярними є острівні – ОАЕ, Мальдіви, Кіпр, Шрі-Ланка, Таїланд та ін. Без уваги не залишаються історичні міста – Рим, Лондон, Венеція, Берлін, Париж, які приваблюють туристів своїми культурними надбаннями та атмосферою кохання.

Важливу роль для просування весільного туризму відіграють туристичні агентства, які спеціалізуються саме на весільному туризмі та проводять дослідження у даній сфері. З основною інформацією потенційні туристи мають можливість ознайомитися на їх сайтах. Загалом весільний туризм за кордоном є поширеним та розвиненим, але попри це навіть у провідних країнах існують проблеми, вирішення яких потребує нових ресурсів та знань, адже крім внутрішніх проблем на розвиток туризму впливають і зовнішні чинники.

Використання зарубіжного досвіду в організації весільних турів є ключовим фактором для розвитку весільного туризму в Україні. Світовий досвід дає можливість інтегрувати найкращі практики та інновації, щоб забезпечити високий рівень сервісу та пропонувати неповторний весільний досвід. Адаптація міжнародних стандартів дозволить створювати ефективні та конкурентоспроможні весільні пакети для молодят. Співпраця з досвідченими міжнародними агентствами та фахівцями сприятиме обміну знаннями та підвищенню кваліфікації в українській галузі весільного туризму. Пропонований комплекс заходів забезпечить підвищення привабливості України для відвідування іноземними молодятами, розвитку цього перспективного сегменту туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 12 тематичних ідей для подорожей на річниці весілля. *Цікавий світ*. URL: <http://surl.li/reeak> (дата звернення: 12.02.2024).
2. Ангелко І. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної галузі в Україні. *Український соціум*. 2014. № 2 (49). С. 71–79.
3. Бабенко Н. Українські народні традиції, свята і обряди як прояви сімейної культури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2013. Вип. 12. С. 62–67.
4. Баженова С., Пологовська Ю., Бикова М. Реалії розвитку туризму в Україні на сучасному етапі. *Наукові перспективи: журнал*. (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»). 2022. Вип. 5 (23). С. 168–180.
5. Барвінок Н. Роль інноваційних інструментів інтернет-маркетингу у просуванні туристичного продукту. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Вип. 17. Т. 2. С. 211–226.
6. Біляков Т. Історія та особливості розвитку туризму в Італії. *Теорія, практика та інновації розвитку туристичної і готельно-ресторанної індустрії*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 трав. 2017 р. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. С. 14–16.
7. Борисенко В. К. Весільні звичаї та обряди на Україні: Історико-етнографічні дослідження. Київ: Наукова Думка, 1988. 192 с.
8. Брасінгтон Ф., Петітт С. Основи маркетингу. Харків, 2007. 768 с.
9. Весільний туризм із діаграмами. URL: <https://shelly.ru/uk/around-the-eyes/statya-pro-svadebnyi-turizm-s-diagrammami-svadebnyi-turizm-klassifikaciya/> (дата звернення: 17.01.2024).
10. Весільний туризм: Італійці, словени, хорвати та німці їдуть на Закарпаття, щоб одружитись. *Mukachevo.net*. 27.06.2016. URL: <http://www.mukachevo.net/ua/news/view/141667> (дата звернення: 08.02.2024).

11. Весільні тури для молодят. Мережа туристичних агенцій «Поїхали з нами». URL: <https://www.poehalisnami.ua/ua/tour/vesilni-tury> (дата звернення: 20.01.2024).
12. Весільні тури. Туристична компанія «Арріва». URL: <https://arriva.kiev.ua/ua/svadebnye-tury.html> (дата звернення: 20.01.2024)
13. Види туризму у контексті сучасних тенденцій розвитку туристичної індустрії. URL: <http://surl.li/reesp> (дата звернення: 21.01.2024).
14. Все про туризм / Туристична бібліотека. URL: <https://infotour.in.ua/svadebnyj-turizm.htm> (дата звернення: 11.01.2024).
15. Гайдукевич К. Весільний івент як сучасна культурна практика. *Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 26–27 березня 2022 р.) Київ : КНУКіМ, 2022. С. 64–68.
16. Гайдукевич К. Особливості функціонування весільної індустрії в Україні. *Гуманітарний корпус*: збірник наукових праць. 2021. Вип. 37. С. 43–46.
17. Генрі А. Маркетинг: принципи та стратегії. Харків, 2001. 804 с.
18. Грабевник С. Розвиток весільного туризму в Україні. *Рекреаційні ресурси та послуги гостинності в регіонах України* : матер. III Всеукр. інтернет-конф. (17 травня 2018 р., м. Черкаси). Черкаси: Ю.А. Чабаненко, 2018. С. 24–28.
19. Грабова А. Напрямок розвитку створення корпоративних та масових подій: event-менеджмент (на прикладі організації весіль). *Актуальні проблеми розвитку науки в контексті глобальних трансформацій інформаційного суспільства* : Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26–27 жовтня 2018 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018. С. 55–57.
20. Грідін О., Заїка С. Інноваційний розвиток туристичної сфери України: стан, проблеми, перспективи. *Актуальні проблеми та перспективи*

розвитку агропродовольчої сфери, індустрії гостинності та торгівлі: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 2 листопада 2022 р.; Державний біотехнологічний ун-т. Харків, 2022. С. 260–261.

21. Гуслистий С. Історія та виникнення весільного туризму. *Матеріали VI Міжнародної ювілейної до 55-річчя ЧДТУ науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»*: 26–27 березня 2015 р., м. Черкаси: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Т. 2. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. С. 116–119.

22. Гуз О. Регіональні відмінності у розвитку туризму Франції. *Актуальні проблеми країнознавчої науки: матеріали I Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 9–10 жовтня 2014 р.)* / за ред. В. Й. Лажніка. 2014. С. 13–17.

23. Гуслистий О. С., Халабуда А. Р. Історія та виникнення весільного туризму. *Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання: матеріали VI Міжнародної ювілейної до 55-річчя ЧДТУ науковопрактичної конференції: 26–27 березня 2015 року, м. Черкаси* : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун т. Т. 2. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2015. 2015. С. 116–119.

24. Давидова О. Особливості застосування інновацій у розвитку туристичної галузі України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. Вип. 7 (172). С. 65–69.

25. Донченко Л., Гостєва Н. Проблеми та перспективи державної підтримки розвитку туризму. *Держава та регіони*. 2010. № 1. С. 37–42.

26. Євдокимова А., Ключєва Г. Особливості взаємодії зацікавлених сторін при реалізації event-проекту. *Вісник СумДУ*. 2018. № 1. С. 54–59.

27. Єремія Г. Особливості розвитку туризму в Туреччині. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка*. 2013. Вип. 43. С. 34–38.

28. Заворуєва О. С. Науково-практичні рекомендації щодо удосконалення стратегії розвитку туристичної галузі України. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 15. С. 251–255.

29. Зінченко В. А. Актуальні питання філософського осмислення туризму. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія: Історія, економіка, філософія. 2021. Вип. 26. С. 100–111.

30. Коротке побачення в Італії: Верона, Мілан, Венеція. URL: <https://www.accordtour.com/tours/8437> (дата звернення: 07.02.2024).

31. Лебедев І. Сталий розвиток туризму: досвід Європейського союзу і завдання для України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2018. Вип. 3 (67). С. 162–173.

32. Майстер А. Сучасний стан розвитку туризму в Італії. *Рекреаційно-туристичний потенціал регіонів України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 14–15 травня 2020 р.). Луцьк: Терен, 2020. С. 101–104.

33. Мандрик І., Сугак І. Історичні етапи розвитку туризму в Єгипті. *Регіональні студії*. 2021. Вип. 1 (9). С. 220–239.

34. Махнюк А. Сучасне весілля на Ковельщині: традиції та новації. *Традиційна культура в умовах глобалізації: нові вектори розвитку*. Матеріали науково-практичної конференції (29–30 червня 2023 р.). Харків: Видавець О. А. Мірошніченко, 2023. С. 204–210.

35. Мельник А., Чапліч І. Перспективи розвитку вітчизняного туризму в умовах євроатлантичної інтеграції. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 1. С. 76–80.

36. Методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Види і тенденції розвитку туризму» / завідувач кафедри економіки природокористування, д.е.н., професор Губанова О. Р. Одеса, ОДЕКУ, 2018. 65 с.

37. Мисяк О. Перспективи розвитку етнічного туризму в Україні. *Сучасні тенденції розвитку туризму*. 2015. С. 68–71. URL:

<http://libs.mfknukim.mk.ua/bitstream/123456789/570/1/%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%8F%D0%BA-68-71.pdf> (дата звернення: 18.01.2024).

38. Організація весілля в Мексиці. Join up: мережа туристичних агенцій. URL: <https://joinuplviv.com/organizacija-vesillja-v-meksyci/> (дата звернення: 23.01.2024).

39. Організація весілля на Кіпрі. Join up: мережа туристичних агенцій. URL: <https://joinuplviv.com/organizacija-vesillja-na-kipri/> (дата звернення: 25.01.2024).

40. Освідчення на Світязі: розвиток весільного туризму на Шацьких озерах. *Головні новини Шацька*. 27 липня 2021. URL: <https://shatsk.rayon.in.ua/topics/412745-osvidchennya-na-svityazi-rozvitok-vesilnogo-turizmu-na-shatskikh-ozerakh> (дата звернення: 20.01.2024).

41. Патійчук В., Анцигін О. Сучасні проблеми розвитку туристичної галузі Греції. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. Вип. 9 (358). С. 126–134.

42. Пилипчук А. М. Особливості організації весільного туризму. *Наука та освіта в епоху нових викликів та можливостей* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (Житомир, 13 січня 2024 р). Research Europe, 2024. С. 103–105.

43. Пилипчук А. М., Дмитренко А. А. Весільний туризм як вид культурного туризму. *Молода наука Волині: пріоритети і перспективи досліджень*: збірник матеріалів XVI Міжнар. наук.-практ. конф. (17 травня 2022 р.). Луцьк, 2022. С. 686–689.

44. Пилипчук А. Розвиток весільного туризму в Україні. *Гуманітарний простір науки: досвід і перспективи*: Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (17 травня 2024 р.). Переяслав, 2024. С. 135–137.

45. Протоцька Ю., Капійчук І. Вплив етнічних груп на розвиток національного туризму. *Фізичне виховання, спорт і туристсько-краєзнавча робота в закладах освіти*: Збірник наукових праць. Додаток до Гуманітарного вісника ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний

педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич О.М., 2015. С. 68–71.

46. Пушек Н., Гнилякевич-Проць І. Маркетинговий підхід до визначення категорії «туристичний продукт». *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018. Т. 28. № 4. С. 97–101.

47. Романова А. Види туризму та їх класифікація у контексті сучасних тенденцій розвитку туріндустрії. *Економіка і регіон*. 2017. Вип. 4 (65). С. 13–19.

48. Руденко І. М., Гайдай С. В. Актуальність розвитку весільного туризму в Україні та розробка весільного туру. *Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів*. 2014. Вип. 9. С. 3–18.

49. Савіцька О., Савіцька Н. Стратегія розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2013. № 754. С. 68–74.

50. Смаль В. Туризм в Італії: тенденції, виклики, шляхи подолання проблем. *Географія і туризм*. 2013. Вип. 24. С. 87–93.

51. Топ-10 неймовірних локацій для весільної фотосесії в Україні. *Ohmywedday*. 24.08.2023. URL: <https://ohmywedday.com.ua/10-lokatsiy-dlya-vesilnoi-fotosesii-v-ukraini/> (дата звернення: 24.01.2024).

52. Уварова Г. Особливості розвитку рекреаційного туризму у Франції. *Географія та економіка в рідній школі: науково-метод. журн.* Київ: Педагогічна преса, 2019. № 6. С. 26–30.

53. Філіна Т. Маркетингова складова популяризації культурного продукту. *Теорія та історія культури*. 2019. Вип. 35. С. 77–86. URL: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/188788/189399> (дата звернення: 27.01.2024)

54. Череднікова А. В. Проблеми та перспективи розвитку весільного туризму в Україні. *Science, research, development. Monografia pokonferencyjna.* Warszawa, 2019. С. 42–43.

55. Чернюк М. Роль реклами в туризмі. *Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туризму в регіонах України*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (18–19 травня 2017 року, м. Львів). Львів: ЛДУФК, 2017. С. 120–122.

56. Шамара І., Азарова К. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку ринку туристичних послуг України. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна*. 2018. Вип. 8. С. 196–203.

57. Шевченко В., Малиш Н. Тематична спрямованість туристичних медіа. *Образ*. Науковий журнал / Сумський державний університет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2020. С. 6–20. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c44cb556-a651-4992-bc96-06c84dbc7477/content> (дата звернення: 26.01.2024)

58. Шевчук М., Музичка Є. О. Технологія та організація весільних турів. *Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті*: матеріали 84 міжнар. наук. конф. молодих учених, аспірантів і студентів, 23–24 квітня 2018 р. Київ : НУХТ, 2018. С. 539–540.

59. Шестель О., Вороний В. Рекреаційно-туристичний потенціал Туреччини. *Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»* : 19–20 березня 2020 р., м. Черкаси : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Т. 2. Черкаси: ЧДТУ, 2020. С. 118–120.

60. Шестірко А., Погасій С. Весільний туризм. Особливості, стан і перспективи. *Інтернаука: міжнародний науковий журнал*. 2023. № 6 (74). С. 76–82.

61. Шпортун О. А. Концептуальний готель як центр розвитку весільного туризму у регіоні. *Студентський вісник НУВГП*. 2019. Вип. 2. С. 127–129.

62. Шупік Б. Зарубіжний досвід у регулюванні туризму. *Держава і регіони*. 2008. № 1. С. 201–208.

63. Щербакова Г. Нові тенденції в весільному ритуалі сучасної України. *Культурологічний альманах*. 2020. Вип. 13. С. 110–113.

64. Що таке вечірня церемонія одруження і навіщо вона потрібна. *Hot Wedding*. 19.07.2019. URL: <https://hotwed.com.ua/porady/scho-take-vechirnya-tseremoniya-odruzhennya-i-navischo-vona-potribna> (дата звернення: 28.01.2024).

65. Buhalis D., Amaranggana A. Smart tourism destinations. *Information and communication technologies in tourism*. Berlin: Springer. 2014. P. 553–564.

66. Destination Wedding Statistics 2020–2021. URL: <https://www.condorferries.co.uk/destination-wedding-statistics> (date of application: 04.02.2024).

67. Destination Wedding vs. Local Wedding Cost. URL: <https://destify.com/destination-wedding-vs-local-wedding-cost/> (date of application: 03.02.2024).

68. Marquis Vacations Travel Agency. URL: <https://www.weddingwire.com/biz/marquis-vacations-travel-agency-philadelphia/6b9168825dca29d7.html> (date of application: 05.02.2024).

69. Mexican Wedding Venues. URL: <https://caratsandcake.com/articles/mexican-wedding-venues-top-spots> (date of application: 01.02.2024).

70. Olson A. P. 20 Ways Weddings Changed (For the Better!) in the Past Decade. New York Country Club. Jan 31, 2020. URL: <https://www.nycountryclub.com/20-ways-weddings-changed-for-the-better-in-the-past-decade/> (date of application: 24.01.2024).

71. Skudlarski J., Zaika S.O., Gridin O.V. Innovations features in tourism. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. Економічні науки. 2017. Вип. 182. С. 13–23.

72. Wedding tourism in Italy. URL:
<https://www.mastermeeting.it/eng/mastermeeting/Tourism%20Scenarios/wedding-tourism-in-italy> (date of application: 31.01.2024).